

הישיבה המאתיים-ושבעים-ותשע של הכנסת העשירית

יום שלישי, כ"ז בשבט התשמ"ד (31 בינואר 1984)

ירושלים, הכנסת, שעה 16:00

א. הודעה על החזרת חוק-יסוד: הכנסת (תיקון מס' 9) לוועדת החוקה, חוק ומשפט

"על-פי סעיף 124(א) לתקנון הכנסת אבקשך להחזיר את חוק-יסוד: הכנסת (תיקון מס' 9) לדיון נוסף בוועדת החוקה, חוק ומשפט."

כזה חזר החוק לוועדת החוקה, חוק ומשפט.

היו"ר מ' כהן-אבידב: אני מתכבד לפתוח את ישיבת הכנסת. חברי הכנסת, הודעה מטעם יושב-ראש ועדת החוקה, חוק ומשפט:

ב. הודעת ראש הממשלה על התפטרותו מהממשלה של השר מ' בן-פורת

היו"ר מ' כהן-אבידב: תודה לראש הממשלה.

מנחם כהן (המערך): מהי הסיבה להתפטרות?

אמנון לין (המערך):

היו"ר מ' כהן-אבידב: צריך רק להודיע, זה מוכן.

היו"ר מ' כהן-אבידב: חברי הכנסת, אנו ניגשים לסדר-היום: הודעת ראש הממשלה על התפטרותו של השר בן-פורת מהממשלה. ארוני ראש הממשלה, בבקשה.

ראש הממשלה רשר החוץ י' שמיר: ארוני היושב-ראש. כנסת נכבדה, על-פי סעיף 140(א)(4) לחוק-יסוד: הממשלה, אני מתכבד להודיע לכנסת, כי השר מרדכי בן-פורת התפטר מהממשלה על-ידי הגשת כתב התפטרות ביום כ"ה בשבט התשמ"ד, 29 בינואר 1984, לאחר שהודיע לממשלה על כוונתו לעשות כן.

ג. מסמכים שהונחו על שולחן הכנסת

מטעם הממשלה — 1. חוק להארכת תוקפן של תקנות שעת-חירום, שיפוט בעבירות שבוצעו בלבנון על-ידי מבקרים מישראל (תיקון מס' 4), התשמ"ד — 1984; 2. חוק הספנות (ימאים)(תיקון מס' 3), התשמ"ד — 1984.

מטעם הוועדה לענייני ביקורת המדינה — חוק מבקר המדינה (תיקון מס' 13), התשמ"ד — 1984.

מטעם חברי הכנסת — חוק שמירת הניקיון (תיקון), התשמ"ד — 1984, מאת חברי הכנסת ש' ארבל-אלמזלינו, א' רובינשטיין, א' נחמיאס ומ' שטרית.

היו"ר מ' כהן-אבידב: תודה למזכיר הכנסת.

היו"ר מ' כהן-אבידב: הודעה למזכיר הכנסת.

מזכיר הכנסת ש' יעקבסון: ברשות היושב-ראש, הנני מתכבד להודיע כי הונחו היום על שולחן הכנסת:

סיכומיה והצעותיה של הוועדה לענייני ביקורת המדינה לדוח מס' 33 (חלק א') של מבקר המדינה: דיון-חשבון של שר הכלכלה והתיאום הבין-משרדי על ביצוע החלטות הכנסת בעקבות סיכומיה והצעותיה של הוועדה לענייני ביקורת המדינה של הכנסת (חלק ב').

הצעות חוק לקריאה ראשונה:

ד. החלטה בדבר אישור הוראות בצו הסדרת יבוא טובין (הפקדה), התשמ"ד — 1983*

צו זה בא לתקן את הצו העיקרי, שפורסם לפני כחצי שנה. להלן התיקונים העיקריים:

1. הצו הוארך בשישה חודשים נוספים, היינו עד 1 ביוני 1984, וזאת משום שעדיין קיים פיגור בשיעור של כ-10% בפיחות סל המטבעות לעומת השקל.

2. חובת ההפקדה הוטלה גם על יבוא מבנים טרומיים. המיוכאים ביבוא אישי.

היו"ר מ' כהן-אבידב: חברי הכנסת, הסעיף הבא: החלטה בדבר אישור הוראות בצו הסדרת יבוא טובין (הפקדה), התשמ"ד — 1983. יביא את הצו חבר הכנסת אליעזר אבטבי, בשם ועדת הכספים.

אליעזר אבטבי (בשם ועדת הכספים): ארוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, אני מתכבד להביא כזה לאישור הבית את צו הסדרת יבוא טובין (הפקדה), התשמ"ד — 1983.

חוברת ט"ו, ישיבה רע"ט

— החלטה בדבר אישור הוראות כצו: הצעת חוק פסיקת ריבית והצמדה (תיקון מס' 4):
— הצעת חוק הדיינים (תיקון מס' 8) —

לאור העובדה, שביולי 1983 קיבלו הודעה מהאוצר על כך, שאין כוונה להטיל חובת הפקדה על חומרים אלה. הודעה חבשה דיווח על פעילות השר בעניין זה.

אדוני היושב ראש, אני מבקש להעמיד את הצו להצבעה. היו"ר מ' כהן-אבידב:
חברי הכנסת, אנו ניגשים להצבעה.

מי בעד ההחלטה בדבר אישור הוראות כצו הסדרת יבוא טובין (הפקדה), התשמ"ד—1983 — ירים את ידו; מי נגד?

ה צ ב ע

ההחלטה בדבר אישור הוראות כצו הסדרת יבוא טובין (הפקדה), התשמ"ד—1983, נתקבלה.

ה. הצעת חוק פסיקת ריבית והצמדה (תיקון מס' 4), התשמ"ד—1984*
(קריאה שנייה וקריאה שלישית)

הסתייגויות. מי בעד קבלת הסעיפים האלה — ירים ידו; מי נגד?

ה צ ב ע

סעיפים 1 עד 3 אושרו.

היו"ר מ' כהן-אבידב:
לסעיף 4 יש הסתייגות של שר המשפטים. מי בעד ההסתייגות — ירים ידו; מי נגד?

ה צ ב ע

התיקון של שר המשפטים לסעיף 4 נתקבל.

היו"ר מ' כהן-אבידב:
מי בעד סעיף 4 עם ההסתייגות — ירים ידו; מי נגד?

ה צ ב ע

סעיף 4, עם התיקון, נתקבל.

היו"ר מ' כהן-אבידב:
לסעיפים 5 ו-6 אין הסתייגויות. מי בעד קבלת הסעיפים — ירים ידו; מי נגד?

ה צ ב ע

סעיפים 5, 6 נתקבלו.

היו"ר מ' כהן-אבידב:
אני מעמיד את החוק להצבעה בקריאה שלישית.

ה צ ב ע

חוק פסיקת ריבית והצמדה (תיקון מס' 4), התשמ"ד—1984, נתקבל.

ו. הצעת חוק הדיינים (תיקון מס' 8), התשמ"ד—1984**
(קריאה שנייה וקריאה שלישית)

התשמ"ד—1984, בקריאה שנייה ובקריאה שלישית, את החוק יבוא יושב ראש ועדת החוקה, חוק ומשפט.

3. בתוספת לצו הוכנסו כ-180 פריטים נוספים, שערך יבואם השנתי הכולל מסתכם בכ-280 מיליון דולר. כיום חלה ההפקדה על יבוא שנתי כולל של כ-1,100 מיליון דולר.

כמחצית מהמוצרים שהוכנסו לצו זה הם חומרים ובדים, והכללתם נועדה להגן על הייצור המקומי מפני יבוא זול מחוץ-לארץ. שאר המוצרים שהוכנסו לחובת ההפקדה הם מוצרים סופיים ומוצרי ביניים בתחום הכימיה, הפלסטיקה והמתכת, אשר קיים ייצור מקומי שלהם, המתקשה להתחרות ביבוא.

ועדת הכספים שמעה השגות מנציגי היבואנים בקשר להוספת חומרי גלם לתעשיית הטקסטיל לצו, ופנתה לשר התעשייה והמסחר לבדוק את האפשרות לבוא לקראת אלה שהומינו חומרי גלם לענף הטקסטיל — חומרים, אריגים וסריגים — לפני יום פרסום התיקון, ב-1 בדצמבר 1983. זאת

היו"ר מ' כהן-אבידב:
חברי הכנסת, אנו ניגשים לסעיף הבא: חוק פסיקת ריבית והצמדה (תיקון מס' 4), התשמ"ד—1984, בקריאה שנייה ושלשית.

יהודה בן-מאיר (חית רתית לאומית):
אדוני היושב ראש, לפי הסדר צריך לבוא קודם חוק הדיינים.

היו"ר מ' כהן-אבידב:
לא, חוק פסיקת ריבית. הסדר, אדוני, רשום בפני, ואני קורא לפי הסדר. הסדר מונח לפני רשום ומודפס, אינני סוטה מהסדר. יכול להיות שהוא שונה.

את החוק יבוא יושב ראש ועדת החוקה, חוק ומשפט. אליעזר קולס (יו"ר ועדת החוקה, חוק ומשפט):

אדוני היושב ראש, כנסת נכבדה, אני מתכבד להביא בזה לקריאה שנייה ולקריאה שלישית את חוק פסיקת ריבית והצמדה (תיקון מס' 4), התשמ"ד—1984. החוק עבר פה אחד בוועדת החוקה, חוק ומשפט, ולקח לנו הרבה זמן להעביר אותו פה אחד על דעת משרד המשפטים. לחוק הזה נרשמה ההסתייגות אחת, ואנן מבקש לאפשר לשר המשפטים לנמק את ההסתייגות, אם הוא רוצה בכך.

היו"ר מ' כהן-אבידב:
תודה ליושב ראש ועדת החוקה, חוק ומשפט. אני שואל את שר המשפטים, האם הוא רוצה לנמק את ההסתייגות? שר המשפטים מ' נסים:
לא.

היו"ר מ' כהן-אבידב:
חברי הכנסת, אנו ניגשים להצבעה. לסעיפים 1 עד 3 אין

היו"ר מ' כהן-אבידב:
חברי הכנסת, אנו עוברים לחוק הדיינים (תיקון מס' 8).

* "דברי הכנסת", מושב ראשון, חוב' ג', עמ' 73; נספחות.
** "דברי הכנסת", חוב' ג', עמ' 118; נספחות.

סעיף 2, כהצעת הוועדה, נתקבל.

ההצעה של חברי הכנסת מ' וירשובסקי וש' אלוני לסעיף 3 לא נתקבלה.

סעיף 3, כהצעת הוועדה, נתקבל.

הו"ר מ' כהן-אבידב:

אנו עוברים להצבעה על החוק בקריאה שלישית. מי בעדו, ירים את ידו.

ה צ ב ע

חוק הדיינים (תיקון מס' 8), התשמ"ד

— 1984, נתקבל.

יהודה בן-מאיר (חזית דתית לאומית):

הו"ר מ' כהן-אבידב:

חבר הכנסת יהודה בן-מאיר, מה קרה?

יהודה בן-מאיר (חזית דתית לאומית):

הערתי שלא ייתכן מצב כזה, כאשר עומדת להצבעה הצעת חוק ממשלתית, וכל הכיסאות ליד שולחן הממשלה ריקים וכל הכיסאות של סיעת הליכוד ריקים גם הם. לא טורחים לבוא ולהצביע: אתר כך יחפשו את האנשים.

קריאות:

הוא צודק, הוא צודק.

אריה נחמקין (המערך):

על מי הוא צועק, על החברים שלו?

אהרן נחמיאס (המערך):

הוא צריך להסיק מסקנות.

ז. גילויים מחתרתיים ופעילות ט.נ.ט. בגדה המערבית

תקוותנו לשכונת טובה. אילו חס וחלילה היו מצליחים לבצע את זממם, היתה מתרחשת רעידת אדמה ממש, גם רעידת אדמה באזורנו שלנו וגם. רעידת אדמה בין-לאומית. רעידת האדמה הזאת היתה מזעזעת את יסודות הקיום שלנו כאן בארץ.

אני אומר "מטורפים", ואני מתכוון למטורפים, לא כמובן שמישהו רוצה לשוות לאנשים האלה. אינני אומר כך משום שאלה אנשים חסרי דעת, חסרי בינה; לא משום שהאנשים הללו הם מועמדים לאשפוז; לא כדי להתחמק, לא כדי להשתמש. אני אומר: האנשים האלה הם מטורפים, כן, מטורפים, מטורפים נורמליים לגמרי מבחינתם, מנקודת ראותם, על-פי השקפתם, על-פי אמונתם. מטורפים, כן, מטורפים מקנאות — זה נכון. מטורפים מלאומנות — זה נכון. רק כמובן זה הם מטורפים. עד שהאנשים האלה יבואו לבנות את הבית השלישי — הם יקעקעו ממש את היסודות של הבית הלאומי שלנו.

לפני שבוע עמד כאן שר הפנים, האחראי כידוע גם על ענייני המשטרה. אני מוכרח לומר, שהופתעתי במידה רבה, משום ששר הפנים, האחראי לענייני המשטרה, ידוע בין השאר כמזגו, בקור רוחו, בכך שגם במצבים קשים עדיין הוא מוכן לספר בריחה — אבא שלי היה קורא לבריחות האלה "הלצות". שר הפנים אפילו נראה ששועשע מן ההלצות האלה, גם בזמנים קשים. והנה, פתאום ראיתי את האיש הזה, שאנו כלנו מברכים אותו ליום הולדתו ה-75, מאבד את עשתונותו ונותן תשובות, שמצד אחד הן מוזרות ומצד שני הן מוזרות

אליעזר קולס (יו"ר ועדת החוקה, חוק ומשפט):

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, אני מתכבד להביא בזה לקריאה שנייה ולקריאה שלישית את חוק הדיינים (תיקון מס' 8), התשמ"ד — 1983. בחוק הזה שלושה סעיפים בלבד: שני סעיפים טכניים, וסעיף שלישי — שהוא הסעיף האמצעי — הבא להשוות את המצב כעניין מינוי הדיינים למצב כעניין מינוי השופטים, כפי שנקבע בחוק השופטים. לחוק הוגשו שתי הסתייגויות, את המסתייגים אינני רואה כאן, אבל אני מבקש לאפשר להם להשמיע את דעתם.

הו"ר מ' כהן-אבידב:

תודה ליושב-ראש ועדת החוקה, חוק ומשפט.

ובכן, חברי הכנסת אלוני וירשובסקי הגישו הסתייגויות לחוק. האם הם נמצאים כאולם?

קריאה:

אינם.

הו"ר מ' כהן-אבידב:

ובכן, נצביע. חברי הכנסת, אנו ניגשים להצבעה, לחברת הכנסת שולמית אלוני הסתייגות לשם החוק; מי בעדו?

ה צ ב ע

התיקון של חברת הכנסת ש' אלוני לשם החוק

לא נתקבל.

שם החוק, כהצעת הוועדה, נתקבל.

סעיף 1 נתקבל.

ההצעה של חברי הכנסת מ' וירשובסקי וש'

אלוני לסעיף 2 לא נתקבלה.

הו"ר מ' כהן-אבידב:

חברי הכנסת, אנו עוברים לדיון בנושא: גילויים מחתרתיים ופעילות ט.נ.ט. בגדה המערבית. יפתח את הדיון חבר הכנסת יוסי שריר, בבקשה.

יוסי שריר (המערך):

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, לא ספרתי כמדויק, אבל אם אינני טועה, אני עולה אל הדוכן הזה בפעם הרביעית או החמישית כדי לדבר בנושא שאינני בטוח שאני מכיר דחוף וחמור ממנו — נושא המחתרנות בגדה המערבית.

אנו עולים אל הדוכן הזה ומדברים, ושוב מדברים ושוב מזהירים ושוב מתריעים. אנו מקבלים את התשובות שאנו מקבלים, ועוד נדבר על התשובות האלה, וקבוצות המחתרנות חיות, קיימות, פועלות, נוכחות. מי עוד יוכל להתעלם מן הקבוצות האלה?

היה זמן שרצו להתעלם, היה זמן שרצו להמעיט מערכן, מחומרתן, וגם על כך עוד אדבר. מי יוכל להתעלם מהן עכשיו, מהקבוצות האלה?

אני רוצה לומר, של חס וחלילה, בני העוולה האלה, המטורפים האלה, שעלו ביום חמישי כלילה אל הרה"בית, היו מצליחים לבצע את זממם, כל אז מתחת להריסות המקומות הקדושים שעל הרה"בית, מתחת להריסות המסגדים, היינו מוצאים את הארדים העשנים של תקוותנו לשלום כאזור, של תקוותנו לדו-קיום בשלום, של תקוותנו לחיים ביחד ושל

מוחשית. מיידית, מדוע בעצם צריך שיהיה ברור לכל זרועות הביטחון, שמני וגמור אתם לחשוף את הידיים האלה, לשים אותן באזיקים ומלצות אתן את כל תומר הדין?

אני לא אמרתי — ואני גם לא אומר היום — שהיה בכוננת הממשלה לטהר את השרץ הזה; אבל אם היתה או לא היתה כוונה כזו, בכל מקרה ומכל מקום היה גם היה ניסיון להתעלם ממנו, ולתאר אותו — את השרץ הזה — כשרץ זעיר ובלתי מזיק.

אני רוצה לרענן את הזיכרון, ולומר: כמה, בעצם, עסקה הממשלה, ובמה, בעצם, עסקו בעיקר שניים מן הממשלה — שר המשפטים ושר הפנים. האחראי לענייני המשטרה — כמה הם עסקו במשך די הרבה זמן, רבותי, במשך שלוש שנים וחצי? לפני שלוש שנים וחצי היתה ההתנקשות הראשונה, ההתנקשות בראשי הערים. כמה הם עסקו שלוש שנים? על מה הם בזכו את הומו? את המרץ? את תשומת הלב?

ובכן, בהתחלה הם הכחישו לחלוטין את קיומן של הקבוצות האלה. הקבוצות האלה לא היו ולא נבראו. יוק, אבל הן היו. הן המשיכו להיות. ההבחשות לא עזרו. היתה הכחשה נמרצת ומוחלטת של עצם קיומן. בכלל, כאשר נודק המושג הזה — מתחרות, או קבוצות מחתרתיות של יהודים קנאים לאומנים — לחלל האוויר בפעם הראשונה, נעו אמות הסיפים. אמרו: לא היה דבר הזה ולא יהיה דבר הזה במקומותינו. על זה בזכו את הזמן. ואחר כך בזכו זמן על ויכוחים נהליים בלתי חשובים וויכוחים שהיו בבחינת התפרצות לדלת פתוחה. אמרו: אל תפנו אצבע מאשימה ואל תעשו הכללות. מי עושה הכללות?

אני רוצה, שיהיה ברור פעם אחת ולתמיד — חרף כל דברי הדמגוגיה למיניהם: אנחנו איננו מאשימים, איננו מפנים אצבע מאשימה אל איש, וזלתי אל אלה שעושים את המעשים האלה. רק אליהם אנחנו מפנים את האצבע המאשימה. כמה זמן בזכו על אמירה של "אל תפנו אצבע מאשימה"? איננו מפנים אצבע מאשימה.

אך האם כאשר איננו מפנים אצבע מאשימה, זאת אומרת, שאין יד? שאין כיוון? שאין פעילות? שאין סכנה? וכאשר איננו מכילים, האם אין אז דבר שהוא סביר יותר, ודבר אחר שהוא סביר פחות, דבר שהוא יותר הגיוני ודבר אחר פחות הגיוני? האם איננו מסוגלים לעשות איזשהו שיקול הגיוני, על-פי מידת סבירות כלשהי?

אחר כך אמרו — וזה היה המפלט המפורסם — שזו קבוצה של מטורפים. היו כאלה שכינו אותם פסיכופתים, והיו כאלה שכינו אותם מקיצי חריגים. מה לא אמרו? אמרו, שזו קבוצה לא מאורגנת. לא מאורגנת. קבוצה לא מאורגנת. סתם קבוצה.

אמנון רבינשטיין (שיני — מפלגת המרכז):
חיובנית.

יוסי שריד (המערך):

כן, לא מאורגנת בכלל. היא לא מאורגנת. היא מתכנסת. היא מתפזרת. היא מתכנסת לעתים לא מזומנות, כשמחשק לה, וזה לא מאורגן. אחר כך אמר, כמובן, שזו קבוצה שולית, השוליים הסהרוריים. הלוואי שהייתי מאמין בזה. וככה, רבותי, זה נמשך שלוש שנים וחצי.

ולבסוף — מהתחלה לסוף, אולי באותה התחלה — שר המשפטים, הוא ולא אחר, קם כאן בכנסת ואמר — רק לפני שלושה שבועות, איז לאוזניים שכן שמעו — אדוני שר

מאור, למשל, הוא העלה עניין שעד לרגע זה לא ירדתי אל סופר ובוראי לא ירדתי אל סוף דעתו של השר המכובד. זה עניין פורענדולי: עברכם הנאמן הגיש את ההצעה לסדר-היום ב-9 בינואר. מה חטא ומה פגם יש ביום זה, 9 בינואר, כאשר כל אחד יודע שהולך ומתקרב הזמן שבו אנו מציינים מלאות שנה לרצח אמיל גרינצווייץ, וזכרנו לברכה? והנה, השר נתפס באיזה עניין של שטות, ורוצה לתלות חלי תלים בעניין הבטל והמבוטל הזה.

זה היה חלק אחד בתשובתו של השר. החלק השני — מרהים ממש. שר הפנים והמשטרה, איש קר-מזג וקריירה, אומר לכנסת לא פחות ולא יותר: בגלל יוסי שריד או בגלל הטונים של יוסי שריד, הלכתי לאותה מסיבת עיתונאים אומללה. כאשר אנו עומדים על גבכם ומאמיצים בכס ומדרכנים אתכם, ועל-ידי כך אנו ממלאים את חובתנו — איננו מתכוונים לדרבן אתכם למעשי שטות. אנו מתכוונים לדרבן אתכם, כדי שאתם תכפילו את המאמצים, כדי שסוף סוף הסיטוט המרתף מעל ראש המדינה, המרתף מעל ראש כולנו, הסיטוט הזה יוסר.

והדבר השלישי, והוא העיקרי והחשוב במיוחד: השר המכובד חזר וטען, שאנו הסתנו נגדו ונגד המשטרה. ואחרי שחקרו וברדקו, רבותי חברי הכנסת, חקרו וברדקו במשך שלושה ימים תמימים, ובלשכת שר הפנים ביקשו למצוא את דברי ההסתה והשיסוי שאנו השמענו כלפי המשטרה וכלפי שר הפנים האחראי לענייני המשטרה, אחרי עיון מדוקדק — זו היתה פעם ראשונה שלא יכולתי למצוא עותקים של הנאומים שלי בארכיון הכנסת, ביקש כה רב היה להם — אחרי שברדקו את הנאומים האלה חזר וברדקו, אילו דברי הסתה ושיסוי, אילו דברי הסתה נגד המשטרה מצאו בהם? מצאו את המשפט הנורא והאיום האומר: "איך זה קורה, שחקירות מסוימות אינן מתפנחות", שומר שמם והאזיני ארץ, איוו הסתה. מכל האגדות על סיפורים מופרכים, מכל סיפורי הסבתא על הסתה שהיתה, על החשדה שהיתה, זהו משפט המפתח שנמצא: "איך זה קורה, שחקירות מסוימות לא מתפנחות".

אני רוצה לשוב ולשאל זאת, ולא כדי להרבות הסתה, אלא כדי להרבות דאגה ותומרה. אני שואל גם היום את שר הפנים והמשטרה: איך זה קורה, שחקירות מסוימות לא מתפנחות? ואני חוזר ושואל: איך זה קורה, שחקירות מסוימות לא מתפנחות, ושקבוצות מסוימות לא נחשפות, עד כדי כך שהדברים מגיעים לאן שהגיעו ביום חמישי בלילה. שבו רק בדרך נס — וכתוצאה ממסירותם ומתושיהם של כוחות הביטחון המשתייכים לווקף — לא קרה החמור מכול?

אני אגיד איך זה קורה: זה דווקא די ברור ודי פשוט: כאשר משקיעים כל כך הרבה זמן ואנרגיה ומאמצים ומשאבים להתקפה על אישי ציבור, התובעים את חשיפת הקבוצות המחתריות בגדה המערבית ובאזור ירושלים: כאשר משקיעים כל כך הרבה מאמץ ואנרגיה ומשאבים ותשומת לב ונצחנות ונחנות בכחשת עצם קיומן של הקבוצות המחתריות האלה —

יקטור שפ-טוב (המערך):

לא, הם אמרו — —

יוסי שריד (המערך):

אני מיד אגיע לזה.

— ועוסקים גם בניסיון להמעיט בערכן, ברור שמאמץ החשיפה עצמה הוא זה שלוקה, הוא זה שחסר והוא זה שנחלש. כי הרי אם אין מדובר, שר הפנים המכובד, בסכנה איומה,

דעת ואין בו עניין של השקפת העולם של דני רובינשטיין, אלא יש בו עניינים שבעובדה, אדרבא, נראה אתכם מתמודדים עם העובדות האלה. ומה אומר דני רובינשטיין?

"חודש מרס 1982 היה דוגמה לחודש פרוץ במיוחד. בתגובה על שורה של הפגנות והפרות סדר מצד ערבים היו יותר מעשרים התפרצויות של מתנחלים. כחודש זה בלבד נהרגו בגדה ובזוהר שבעה צעירים ערבים, חלקם — ביריות של מתנחלים. לפחות כעשרה מקרים באותו חודש פשטו קבוצות של מתנחלים על כפרים ערביים ועל ערים ערביות, ניפצו מכוניות, הציתו רכוש והשחיתו חנויות. בגלל ההתפרעויות ומעשי התגמול של המתנחלים במרס 1982 נהרגו ונפצעו תושבים ערבים ונגרם נזק כבד לרכוש. בפעולות אלה השתתפו עשרות מתנחלים מקריית-ארבע, משילה, מעופרה וממקומות אחרים. הם פשטו על רמאללה, על אל-בירה, על טייבה, על עזמוט, אך בעקבות כל מעשי התקיפה, ההרג, והשחתות הרכוש תללו לא הגיע לכיתום המשפט אף לא מתנחל אחד."

ואני שואל: בכל זאת, איך אפשר להסביר זאת? אולי היום נשמע הסבר לגילוי הזה, לחיזיון הזה, לתופעה הזאת, זו תופעה אחת מיני רבות. האם גם לגבי התופעה הזאת מותר לשאול — ושוב, לא תהיה בזה הסתה — האם יש לה אחראי, האם יש אחריות מיניסטריאלית?

מי מתאר את המצב בגדה המערבית כפי שהוא? האם רק דני רובינשטיין מתאר אותו כך? האם יוסי שריר מתאר אותו כך? לא, אדוני שר הפנים והמשטרה ואדוני שר המשפטים. את המצב הזה מתארת מי שממונה על כך, מי שאתם מיניתם אותה לבדוק, לראות, להגיע למסקנה ולהגיש דוח. את המצב הזה, כפי שאני מתארו, ואולי ביתר חומרה, מתארת הגברת יהודית קרפ בדוח קרפ המפורסם, שעד לרגע זה לא העזתם לחשוף אותו. לגבי המחתרת, אינני אומר שאינכם מעידים לחשוף אותה. אינכם יכולים להתעלם מפשעה, בגלל הסיבות שאני מנסה למנותן, אבל את דוח קרפ אתם מפרסמים בהחלט לחשוף, שאמלא כן כבר הייתם חושפים אותו מוזמן ומניחים אותו על שולחן הכית הזה.

כך אני מתאר את המצב בגדה המערבית: התפרעות מתמדת, לית דין ולית דיין, חבל ארץ שאין בו דין ואין בו משפט ואין בו חקירה; חקירות מתחילות ולא מסתיימות. חקירות מתחילות ולא מתמדות; חקירות לא מתחילות כלל, ואחר כך אתם באים בטענה שעומדים על גבכם ושואלים שאלות או מעירים הערות. באמת, הדבר חמור מאין כמוהו. אני שואל: האם יש מישור שאחראי למצב הזה, כפי שהוא מתואר על-ידי הגברת יהודית קרפ בדוח המפורסם שלה? האם יש אחריות מיניסטריאלית או אין אחריות מיניסטריאלית? האם שר המשפטים כופר בדוח הזה, אומר שהדוח הזה איננו נכון, איננו אמין, איננו משקף מציאות ואיננו מבטא אותה? מה אתה אומר על הדוח הזה?

רק לפני כמה שבועות שמעתי את הגברת יהודית קרפ אומרת בפומבי: לא זו כלבד שהמצב לא השתפר, אלא אחרי כך וכך חודשים — למעשה, זה המצב כך וכך שנים, אבל כך וכך חודשים עברו מאז גונב שמעו של הדוח הזה לאוזנינו — הגברת יהודית קרפ עצמה אומרת, שהמצב הורע. מה אתם אומרים על זה, ריבנו של עולם? הרי היא נתמנתה על-ידיכם, היא כאה מטעמכם, הרי היא בודקת את זה בשמכם.

אחר כך בא שר הביטחון המכובד, רק לפני כמה ימים או כמה שבועות, ואומר: אין לנו כלים להתמודד עם זה: לא

המשפטים, אתה, שאתה אחראי למשפט כארץ, אמרת לפני שלושה שבועות — ולמה? האם מפני שבאותו שבוע לא קרה שום דבר? האם מפני שבאותו שבוע לא היה פיגוע? — אמרת, כי המחתרת היא בראשו של יוסי שריר.

שר המשפטים מ' נסים:
לא אמרתי כך.

יוסי שריר (המערך):
לא? אני אביא לך את הסטנוגרמה.

שר המשפטים מ' נסים:
תביא את הסטנוגרמה.

יוסי שריר (המערך):

אני אביא לך את הסטנוגרמה. אמרת: "המחתרת היא רק בראשך", מה זאת אומרת? לא אמרת? עוד איך אמרת. "המחתרת היא רק בראשך", אז אמרתי, שאם היא רק בראשי אזי, רבותי, הבעיה היא פשוטה. אבל אני שואל את שר המשפטים: אם היא רק בראשי, מי פעל ביום חמישי בלילה בהריהבית? ואני רוצה לשאול אותך עוד שאלה אחת: אם היא רק בראשי, המחתרת הזאת, את מי, כעצם, גינית אתמול ושלשום בעיתונות? ראיתי את הנוסח האלגנטי שלך. אמרת "הקבוצה השולית", אבל אם יש כבר יש קבוצה שולית, אז היא כבר לא בראש שלי, אז כבר יש קבוצה, אם שולית — אז שולית: כאשר היא תיחשף, יתברר אם היא שולית או לא שולית — כל אחד על-פי המשגשג וההגדרות שלו ושוליים. אבל אם כבר יש קבוצה, זאת אומרת, שהיא כבר לא בראש שלי. אם כן, איך אפשר להתמודד עם המחתרת הזאת? אני שואל אותך, איך אפשר להתמודד עם הקבוצות המחתרתיות האלה, כאשר אתם עד לפני חודש אמרתם את מה שאמרתם: ואחר כך אתם מתחילים ואומרים: למה אתם מפעילים לחץ? אחר כך אתם מתחילים על כך שחוזרים ועולים לכאן, כדי לנסות ולטעת בהכרחכם, בראשכם, שמדובר בעניין מסוכן ביותר: וכל זמן שאתם לא רואים את העניין הזה מודק לכל עין בהריהבית ביום חמישי בלילה, אתם לא רוצים לתפוס.

האם מותר לשאול שאלה, שלא תהיה בגדר של הסתה, אדוני שר הפנים? האם אפשר לשאול אותך שאלה? האם יש מישור — אולי אין — האם יש מישור, הנושא באחריות מיניסטריאלית לשלוש שנים וחצי כאלה? או שמה אין כל אחריות? האם מיניסטר — ואחלה הלא מיניסטר, ולא סתם שר —

עקיבא נוף (הליכוד):
מה ההבדל?

יוסי שריר (המערך):

אני שואל: האם למיניסטר יש אחריות מיניסטריאלית או אין אחריות מיניסטריאלית אחרי שלוש שנים וחצי?

אבל העיקר הוא, רבותי חברי הכנסת, שקבוצות המחתרת צמחו בגדה המערבית על גבי ההפקרות הביטחונית, ששררה — וששוררת — בגדה בשנים האחרונות, הפקרות בחלוקת נשק ובשימוש בנשק, הפקרות בסדרי חוק ומשפט, ואוזלת יד של הגורמים השלטוניים.

ברשות היושב-ראש, אני רוצה לקרוא קטע מצד מכתבתו של העיתונאי דני רובינשטיין. אנב, אני מיעץ לכל חברי הכנסת לקרוא את הסדרה הזו, יש בה דברים מאלפים. אני מתכוון לסדרתו של דני רובינשטיין בעיתון "דבר", והייתי יכול להביא משם קטעים רבים וחשובים. אני מביא את הקטע הזה דווקא מפני שאין בו עניין של פרשנות, אין בו עניין של חוות

להיות שאין זאת זכותנו; חובתנו היא. ואתם תאמרו לנו: "אל תעשו?" אחרי ההישגים המסחריים שלכם?

אני רוצה לומר לשר הפנים, שאנחנו נמשיך ללחוץ. נמשיך להתריע, נמשיך להזהיר ונמשיך לתבוע דין וחשבון. אנחנו נמשיך לתבוע גם את מיצוי דין האחריות המיניסטריאלית, וקודם כל, נבצע זאת ממך. אני יעצתי לך, אבל אתם אינכם רוצים להקשיב לעצות. רק אחריכך מתגלה, שהעצות הללו הן עצות, שאולי היה כדאי להאזין להן. אני כבר אמרתי לך פעם, יעצתי לך עצה מאוד פשוטה: למה לך לחכות את ראשך בעניין זה? הלא אתה גם לא כל כך שייך לעניין, ולא רק באופן בלתי פורמלי, אלא אפילו באופן פורמלי אתה לא כל כך שייך לעניין. אלא מה, אתה מתעקש. אתה פשוט מתעקש להיות נציגה של הממשלה בעניין זה. אם אתה מתעקש להיות נציגה של הממשלה, אנחנו מקבלים אותך כנציג הממשלה; ומבחינתנו — מבחינת הבית הזה, מבחינת האחריות המיניסטריאלית והפרלמנטרית — אתה האחראי, אלא אם כן תעביר את זה לאותו שר, לראש הממשלה, שהוא האחראי לעניין. אתה לא תסכל את זה, הלוואי, הלוואי שתסכל דברים אחרים, פחות מרחיקים לכת, פחות מסוכנים, פחות מורכבים. הלוואי שבעניין זה נזכה לראות הצלחות בקרוב. אתה לא תוכל לסכל את זה. מי שעומד תחת מרותך, מי ששר למשמעתך, הוא לא יסכל את זה. העניין יותר מדי מסוכן.

שר הפנים והמשטרה העיד על רצונו לפצח את המחתרת: ואני אומר — ואני מפצח בחברי הבית — להאמין לשר הפנים והמשטרה, שהוא רוצה לפצח את המחתרת, לפענח את התעלומה הנוראה הזאת. ולכן התביעה שלנו להתפטרותו של שר הפנים והמשטרה, למיצוי דין האחריות המיניסטריאלית, היא לא בגלל חוסר רצון, אלא בגלל חוסר יכולת.

היו"ר מ' כהן-אביב:
תודה לחבר הכנסת יוסי שריד. חברי הכנסת, אנו פותחים בדיון. לדיון זה הוקצו שעותיים. רשות הדיבור לראשון הנואמים — חבר הכנסת חיים רמון, ואחריו — לחבר הכנסת פנחס גולדשטיין.

חיים רמון (המערך):
אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, היקף הפעילות נגד מטרת ערביות ביהודה ובשומרון דוע. אמנה כמה פעולות. הידועות כהן — ההתנקשויות בראשי הערים: הנחת רימונים בכנסיות ובמסגדים; הניסיון האחרון לפיגוע בהר הבית; הטמנת הפצצה בשוק חברון בבוקר שבו התנקשו בראשי הערים, שכתוצאה ממנה נפגעו שבעה ערבים; הנחת רימונים בחצר בית-ספר ערבי בחברון; הצתת השוק בחברון. סך הכול כשנים האחרונות 50 תקריות, שבהן ניסו מתחילים — או גורמים אחרים — לפגוע בערבים. ברוב המקרים האלה לא הוצמד איש לרין, ומעטים מאוד הוכאזו לחקירה.

מה הם הגורמים לכך? מה הן הסיבות לכך? איזה אקלים חברתי, איזה רקע פסיכולוגי עומדים מאחורי הפעולות האלה? אני רוצה למנות שלושה: ראשית, הפעולות של מי שקרוי כהנא.

אברהם הירשזון (הליכוד):
הרב כהנא.

חיים רמון (המערך):
הרב כהנא בשבילך, בשבילי הוא כהנא. התואר רב לא יאה לאיש, אשר היועץ המשפטי לממשלה — נציג היועץ המשפטי לממשלה בבית המשפט העליון — השווה את פעולותיו ואת

חשבנו שצריך להכין כלים. בסדר, זה הסבר. אבל אחר כך באים אלינו בטענות על שאנחנו שואלים למה אין כלים, למה לא הכנתם כלים ולמה לא ראיתם את הנולד, אף שהיו מי שהתריעו ואמרו: זה מתגלגל בכיוון שזה מתגלגל אלי; זה הולך למקום שזה הולך אליו. האם אנחנו אשמים שלא הכנתם את הכלים, או האם אתם אשמים בזה? בקשר לאי-הכנת הכלים, אנחנו יודעים בדיוק למה הכוונה, עד כדי כך איננו הדיוטות בעניין זה. אנחנו יודעים בדיוק למה הכוונה, כאשר אומרים שלא הכינו את הכלים. אני שואל: האם לעניין זה יש אחראי, או שמא גם לעניין זה אין אחראי? האם יש אחריות מיניסטריאלית לאי-הכנת הכלים, או אין אחריות מיניסטריאלית לאי-הכנת הכלים? אני חושב, שהיה כדאי ששר הפנים והמשטרה יתייחס לשאלות אלה, ולא למרעב הגשתה של ההצעה לסדר-היום.

חברי הכנסת, בגדה המערבית פועלות, ככל הנראה, עד כמה שאפשר להבין, לשפוט ולרע, שתי קבוצות מחתרתיים: האחת — הקבוצה שביצעה את ההתנקשות בראשי הערים ואת ההתקפה הרצחנית על המכללה האסלאמית; השנייה היא הקבוצה המחתרתיים המתקראת ט.נ.ט. הראשונה היא קבוצה מאורגנת יותר, חשאית יותר, למרבה הצער, אפקטיבית יותר. מיומנת יותר. היא מסוגלת לבצע בדרקנות מבצעים צבאיים מאורגנים ומתוכננים. היא מסוגלת לבצע עבודת מודיעין מורכבת. היא מסוגלת לקיים מעקבים ממושכים ולערוך תצפיות. היא מוכשרת להכין ציוד, לבחור אנשים, לאתר דרכי גישה ודרכי נסיגה. יש לה ידע מקצועי בחבלה, יש לה כלי נשק, יש לה חומרי חבלה, ציוד ורכב, והמטרה הראשונה והדחופה עכשיו — ואין רחופה ממנה — היא לשים יד על הקבוצה המאורגנת והמסוכנת הזאת.

בני שלייטא (הליכוד):
מנין אתה יודע את כל הדברים האלה?

יוסי שריד (המערך):
והקבוצה השנייה — ט.נ.ט., היא חובבנית יותר, מיומנת פחות, אבל היא איננה מסוכנת פחות, בגלל היעדים שהיא כותרת לעצמה. ואיזה יעד אחרון היא בחרה לעצמה — זאת אנחנו כלולו יודעים.

בני שלייטא (הליכוד):
הוא יכול לעבוד בשירות הביטחון הכללי.

יוסי שריד (המערך):
רבותי, אני מבקש לסיים ולומר: מה הטענה הזאת שטוענים כלפינו, שאנחנו מפעילים לחץ על הממשלה, לחץ על המשטרה? מה הערינות הזאת פתאום? מה זאת אומרת לשאול מה משמעותו של הלחץ הזה, מה פשרו ומה התכלית שלו? כמובן, שום ממשלה לא אוהבת להילחץ. זה דרוק אנושי וטבעי. ואת זה אני מבין. אתם לא אוהבים להילחץ. כאשר אתם מנהלים מלחמה כרשלת, אתם רוצים שקט. לשקט הזה קוראים: "שקט, יוריס". כאשר אתם מנהלים חקירה כושלת, גם אז אתם רוצים שקט. אני מבין את זה, בהחלט, למה לא? שקט — זה נוח לכם מאוד ורצוי בשבילכם מאוד. בחינת אל תעירי — ואל תעוררי. אני מבין את זה. זה אנושי. אבל אחר שלוש שנים וחצי, האם זאת טענה — למה אנחנו מעירים, למה אנחנו מעוררים, למה אנחנו מציגים שאלות?

אחרי שלוש שנים וחצי של אוזלת יד, של חוסר אונים, אסור לנו לשאול שאלות, אסור להביע דאגה, אסור להמריר ולדרוך, אסור לתבוע דין וחשבון, אסור לתבוע מיצוי דין האחריות המיניסטריאלית: כן, האחריות המיניסטריאלית ממי שאחראי לזה. אם מישו אמר שאין זאת זכותנו — יכול מאוד

חיים רמון (המערך):

הודיע יושב־ראש ועדת החוקה, חוק ומשפט שאנחנו —

שר המשפטים מ' נסים:
דנים מחר.

חיים רמון (המערך):

סליחה, אדוני לא שמע אותי, אמרתי מחר. אתה פשוט לא הקשבת, אמרתי שמחר היינו צריכים לדון בדוח קרפ, ושוב הממשלה הודיעה לנו שהיא לא הספיקה לדון בו. יהודית קרפ התפטרה במאי 1983, ורק בתחילת ינואר הואילו השרים להיפגש ולדון: לא היה להם זמן לגבש החלטות.

שר המשפטים מ' נסים:
זה לא נכון.

חיים רמון (המערך):

האם אדוני מוכן לומר לי — ואם יאמר אני אחזור בי מדברי — כמה פעמים נפגשו שרי הפנים, המשטרה והביטחון בנושא הזה?

שר המשפטים מ' נסים:
שש פעמים.

חיים רמון (המערך):

ממתי?

שר המשפטים מ' נסים:
מחדש יוני-יולי 1983, ועד ינואר: שש פעמים.

היו"ר מ' כהן-אבידב:

אדוני השר, יש לי בקשה אליך. הואיל ורשומים הרבה מאוד חברי כנסת, והנואמים בוודאי יגלשו מעל ומעבר לזמן שהוקצב להם, יש לי בקשה ופנייה, שלא להתווכח כאן כמה פעמים עם הנואם.

חיים רמון (המערך):

בחדש ינואר השנה כותבת המשנה ליועץ המשפטי-גברת יהודית קרפ, לשר המשפטים, כי הליקויים שעליהם הצביעה — מחסור חמור בכוח אדם ובמשאבים, ליקויים חמורים בתיאום ובשיתוף פעולה בין כל ורעות הביטחון והעדר שיתוף פעולה נאות מצד המתיישבים היהודיים — עדיין לא תוקנו. היא כתבה זאת בינואר השנה. מדובר בנושא רגיש. עדיין לא ברצעה שום מדיניות. העניין נדחה מפעם לפעם, ולכנסת אין מה לומר בנושא.

לפני כחצי שנה, אדוני שר הפנים והמשטרה, הוגש דוח פנימי חסוי שהוכן במשטרה, והוא דן בחקירות של עבירות המבוצעות על-ידי יהודים בגדה. הוא קובע, שכוח האדם המשטרי בשטחים הוא בלתי יעיל, ואיננו מסוגל להתמודד עם עבירות מהסוג הזה. דוח זה קבע, שרמת כוח האדם ורמתן המקצועית של חקירות המשטרה בשטחים אינן דומות בהיקפן ובכריזמותן לחקירות שמנהלת המשטרה במקרים דומים בחומי הקו הירוק. כך, למשל, בטיפול ברצח הנער דני כץ בחיפה עסקו 18 חוקרים; ברצח אורלי רובי עסקו 12 חוקרים; ובכרצ של הילדה עיישה אליכחש בשכם — 4 חוקרים מקומיים בלבד. רק לאחר שהחקירה נמסרה לצוות חקירה מיוחד של המטה המרכזי נעצרו חשודים והובאו לדין.

ואתו דוח של המשטרה — לא דוח של חבר הכנסת יוסי שריד, או של חברת הכנסת שולמית אלוגי או של מישהו אחר, אלא במשטרה כתבה זאת — קובע, שיחס צה"ל והמתנחלים למשטרה מפרע מאוד לניהול החקירות. שיתוף הפעולה

תורתו לתורת הגזע הנאצית. כך נאמר על-ידי נציג רשמי של ממשלת ישראל בבית המשפט העליון. האיש הזה פועל בגלוי, יש לו לגיטימציה, הוא מתחבק עם שרים, ומפיץ את הרעל שלו בכל מקום. ומהי תורתו? אם אין מחתרת יהודית — ואמר אותו איש — אזי אני רוצה להקים אותה. אדם זה מסתובב חופשי, יש כאלה אשר מתרגמים את תורתו למעשים יומיומיים.

רוגמה נוספת היא השקפת העולם של חלק מאותם אנשים, היושבים היום בשטחים המוחזקים. אני רוצה להביא ליריעת חברי הבית ריאיון, שפורסם בעיתון "הארץ" ב-5 באוגוסט 1983, עם אחד בשם שיץ, תחת הכותרת "אני שיץ". אני מצטט מדבריו של אותו שיץ: "הפילוסופיה שלנו גורסת, שיש לברור את המטרות, להכות בהן בכוח, לגרום את הזעזוע הדרוש כדי לפגוע בהמונים. קח לדוגמה פרשת הפיגוע בראשי הערים. כאן אתה יכול לראות" — שימו לב חברי הבית — "את התגלמותה של השיטה. זאת היא דרכנו, זאת אמונתנו, שכן צריך להיות". אותו אדם יושב בקריית-ארבע, איש חופשי, מעולם לא נאסר, בקושי נחקר. אותו שיץ אומר ומודה — שים לב, אדוני שר המשטרה והפנים — "נדמה לי שגם המשטרה מודעת לכך, והיא הפסיקה להטריד אותנו; הם יודעים, שמולם ניצבת חבורה מלוכדת ונחושה בדעתה, שתשיג את מטרותיה".

מאין שואבים אותם מבצעי פיגועים את העוז לעשות אותם? דבר זה מופיע בעיתון, המופץ דרך קבע בשטחים המוחזקים. הוא מופץ על-ידי מה שקרוי עיתון המתיישבים ביהודה ובשומרון. אני אצטט לכם מאמר אחד שם, מאמר אחד בלבד — — —

היו"ר מ' כהן-אבידב:

אני מקווה שלא את כל המאמר.

חיים רמון (המערך):

זהו מאמר קצר מאוד, וכך כותב אדם בשם רחנצווייג במאמר בעיתון "נקודה": "עלינו לראות, שהענף הערבי הארץ-ישראלי יפסיד בכל פעם שיתרחש אירוע פוגע בחייו בארץ-ישראל. עלינו להמריץ אותם לצאת מכאן למען שלומנו, שלומם של כל ישראל. אין מקום לערכים בארץ הזאת". אחרי שאנשים קוראים את הדברים האלה ושומעים אותם, ברור איפה היא המדרגה הפסיכולוגית, שבה נובטים ורעי הפורענות האלה.

והחלק השני הוא אוזלת-היד, ההפקרות הביטחונית בשטחים, חלוקת הנשק והשימוש בו, סדרי חוק פגומים ואוזלת-היד של הגורמים השלטוניים, זה הגורם השני, המאפשר את פעולותיהם של אנשי המחתרת ט.נ.ט. או גורמים נוספים הדומים להם.

רק היום נודע לנו, שהדיון בדוח קרפ — שהבטיחו לנו, חזור והבטח, שנדון בו — נדחה שוב. היינו צריכים לדון בו ביועדת החוקה, חוק ומשפט, ושוב הודיע שר המשפטים שאנחנו לא נדון גם בעניין הזה. איזה סדר עדיפויות יש — — —

שר המשפטים מ' נסים:
לא לדון בעניין זה?

חיים רמון (המערך):

כך נמסר לנו — שלא נדון בדוח קרפ, ושדוח קרפ לא יונח על שולחנה של הוועדה. כך נמסר.

שר המשפטים מ' נסים:
בעניין הזה? כך נאמר?

כולנו כאשר נשמע פיצוץ הרימון. אנשים שונים, בעלי השקפת עולם שונה, ממפלגות שונות, חדרו וכאבו כאחד על מותו של אדם, אמיל גרינצוויג ז"ל.

כולנו שמחנו לפני ימים מספר כאשר הובא לידיעתנו, כי נמצא חשוד אשר יואשם בתוך זמן קצר ברצח הנפשע. נכון, כי כל עוד לא הוכחה אשמתו של אדם — הריהו בבחינת חף מפשע. אך לפחות דבר אחד הוכח: משטרת ישראל וזרועות הביטחון עשו כול שביכולתם, ולא כפי שניסו אחרים להתרוע ולהתריס, כאילו אין נעשים כל המאמצים למציאת מבצעי הנפשע הנפשע.

ב־6 ביולי 1983 — בחפזי שלקח על עצמו כ"סופר הלאומי", שהרי הוא סופר את הימים שעברו מאז, כל אירוע, ומונה את הקורבנות בכל נושא שהוא — עשה חבר הכנסת שריר חשבון עם כל אלה, אשר כאילו אינם רוצים למצוא את האשמים או את האשם ברצח אמיל גרינצוויג ז"ל. חשבתי לתומי, כי בשבוע שעבר וגם היום יעמוד חבר הכנסת שריר על הדוכן, יכה על חטא, יבקש סליחה ומחילה מממשלת ישראל, מסיעת הליכוד, מהשר בוגר, ובעיקר מממשלת ישראל, אך לא כך היה.

כולם גינו את הרצח. כולם ייחלו שזה יהיה הרצח הראשון והאחרון, אבל יש אחדים, ואחד במיוחד, אשר לא הסתפקו בגינוי ובחפיפה. הם והוא יצאו חוצצים ומאשימים, בלשון מושחתת, והפנו אצבע מאשימה, באלומות מילולית הם האשימו חוג מסוים, גופים מסוימים, אנשים מסוימים, ברצח הנורא, כאילו הם יודעים את האמת, והאחרים — נמנעים מלגלותה.

אומר בהקשר זה, בקשר לנושא שעומד על סדר־היום: אין מחתרת ט.נ.ט., יש מפרעים, יש מטורפים, יש זורקי רימונים, יש זורקי אבנים, אך לפי דעתי, אין מחתרת, וכל עוד לא יוכח אחרת, אין באולם הזה ובין חברי הכנסת אדם אחד ויחיד שיכול לקום ולהצביע, שהרי אם יש לו הוכחות — — —

ציריל ביטון (החזית הדמוקרטית לשלום ולשוויון):
אתם נותנים להם גיבוי.

פנחס גולדשטיין (הליכוד):
שהרי אם יש לו הוכחות, יסור בבקשה אל משרדי הממשלה, אל משטרת ישראל, אל שר הפנים — כל עוד לא פטרתם אותו — וימציא את ההוכחות. אבל לזרוק דברים בצורה מוסתרת, עטופים בצמר גפן, בצורה, שמרמות כאילו קיימים דברים — זוהי שיטה — — —

יוסי שריר (המערך):

חבר הכנסת גולדשטיין, אני לא רוצה להפריע לך, כי לא הפרעת לי. אבל אומר רק משפט אחד: לו היית יודע, מה ששירותי הביטחון אומרים — לא היית אומר את מה שאתה אומר.

פנחס גולדשטיין (הליכוד):

חבר הכנסת יוסי שריר, אני מודה, שאילו היית אכן יודע, מה ששירותי הביטחון יודעים — ואחא מתיימר כנראה לדעת זאת — ייתכן שהייתי מדבר אחרת. אבל הואיל ואינני יודע — ואני אינני מאמין שיש דברים כאלה — אני אדבר על־פי תפיסתי ועל־פי טעמי. אני חושב, שיש פה כל הסממנים, שאותם הוכרתי קודם.

יהודה בן־מאיר (חזית דתית לאומית):

חבר הכנסת גולדשטיין, היות שגם אתה לא יודע מי הם

ההדוק בין צה"ל לבין המתנחלים — ואני חוזר ומדגיש שזהו דוח של המשטרה — וחוסר הקפדה על הנהלים המקובלים במקומות אחרים מפריעים לעבודת המשטרה. כך, למשל, נאמר באותו דוח, שלא נהוג לנהל רישום מסודר של כלי נשק הנמצאים בהתנחלויות.

היועץ המשפטי נפגש עם עוזר סגן הביטחון ודרש ממנו פעמים מספר לנהל רישום מסודר של כלי הנשק. עד היום היועץ המשפטי לממשלה לא קיבל תשובה, וההפקרות בכל הנוגע לרישום כלי הנשק ביהודה ובשומרון עדיין נמשכת.

כרוגמה לאחלת ידה של המשטרה אציין, כי בחודש מרס 1982 אירעו 20 תקריות שבהן היו מעורבים מתנחלים. באותן תקריות נהרגו 7 עצירים ערבים, חלקם — בריות של מתנחלים. קבוצות של מתנחלים פשטו על כפרים ערביים, ניפצו מכוניות, הציתו רכוש והשחיתו חנויות, בפעולות האלה השתתפו עשרות מתנחלים מקריית־ארבע, משילה ומעופרה. איש מבצעי המעשים האלה לא הוצע לביטחמשפט. שנים בלבד נעצרו לחקירה, ואחד מהם שוחרר לאחר שהמתנחלים מחו על כך.

אבל למה אני צריך לומר דברים שמחשידים את המתנחלים באי־שיתוף פעולה עם המשטרה? פורסם כרוז מטעמם, כרוז מטעם ועד קריית־ארבע, ועד אשר מקבל את חקציו ממשרדי ממשלה. שם נאמר: "אנו מייעצים שלא לשתף פעולה עם המשטרה ולא לענות על שאלה כלשהי. כמו כן אין להשיב אף לשאלות של חוקרים צבאיים כל עוד לא יבטחו שהחומר לא יועבר לפרקליטות או למשטרת מחוז ירושלים". זהו כרוז רשמי שפורסם, והוא ידוע. איפה המשטרה? איפה כוחות הביטחון? האם אתם מעלים על דעתכם מה היה קורה לוא התושבים הערבים ביהודה ובשומרון היו עושים עשיית מכל הדברים האלה?

מי שאיננו פועל ביד תקיפה נגד הפעולות הגלויות הללו, נגד מעשי הנזק האלה, מי שאיננו פועל נגד אלה שלוקחים את החוק לירייה וחושבים שהם ישליטו סדר — אחר כך יקשה עליו להבין איך קמה מחתרת, איך היא פועלת נגד יעדים שאין להם קשר לפעולות מיידיות.

אדוני שר הפנים, המשרד שלך נכשל כישלון חרוץ בטיפול באכיפת החוק בשטחים המוחזקים, אני מציע לך להעביר את האחריות הזאת לגורמים אחרים, להתייחס לנושא הזה בכובד ראש ולראות בו יעד מרכזי של הליכוד. הרי אתם טוענים שאפשר לחיות ביד, שיש דריקים, אנתוני רוצים בפשרה טריטוריאלית, כי אנו סבורים שמדינה דו־לאומית היא כעדיית. ואחם, למעשה, רוצים להקים פה מדינה דו־לאומית. לכן, אני מציע לכם זאת מנקודת ההשקפה שלכם, לא מנקודת השקפתכם, כמי שרוצים שניסוג מורב השטחים המוחזקים. מנקודת ההשקפה שלכם, אני מציע לכם לעשות הכול על מנת להוכיח, שאין איפה ואיפה בין פורע יהודי לבין פורע ערבי, שאין אפליה בין דם לדם, כיוון שכל המעשים שמניתי מראים שלפחות מבחינת שלטונות החוק במדינת ישראל או מבחינת ממשלת ישראל קיימת אפליה כזאת, ויש לשים לה קץ, ולא לתר.

הי"ד מ' כהן־אבידב:

תודה לחבר הכנסת רמון. רשות הדיבור לחבר הכנסת פנחס גולדשטיין, ואחריו — לחבר הכנסת יהודה בן־מאיר.

פנחס גולדשטיין (הליכוד):

אדוני היושב־ראש, חברי הכנסת, היום לפני שנה חדרנו

להיות, שאז תפענחו את החקירה של אמיל גרינצווייג. ואם תפענחו אי פעם את החקירה של אמיל גרינצווייג — אתן לכם סימן נוסף, מפתח נוסף. המפתח הוא, שאלה שרצחו אותו — יכול להיות שהם מעורבים בכל הפרשיות האלה, ובפרשיות אחרות שלא הזכרתי כאן.

ומה יש כאן, חבר הכנסת יוסי שריד? האם אין פה האשמה חריפה ללא כל ביסוס? האם לך יש ידיעה? אם כן — לך למשטרת ישראל, ומסור אותו. אם אתה יודע דברים שאנחנו איננו יודעים, מסור את זה למי שצריך לדעת.

הי"ר מ' כהן־אבידב:

חבר הכנסת גולדשטיין, זמן תם. אני מבקש ממך לסיים.

פנחס גולדשטיין (הליכוד):

אולי באמת הטעות היא של שר הפנים, שלא הפעיל את סמכותו לצרף את "יוסי הבלש" לצוות החוקרים. זו שגיאה, ועל כך אני מגנה אותך. אולי כדאי להעבירו למשטרה, לסיוע ולעזר? אז ודאי יפוענחו כל הבעיות, כל התעלומות. אבל עכשיו, משמצא החשוד — ואם תוכח אשמתו — האם אפשר לומר, שהוא שייך לט.נ.ט.? האם אפשר לומר על זה, שנתפס ונמצא שהוא חשוד, שהוא שייך לט.נ.ט.? הרי זה מה שנרמז, הרי כך נאמר גם בדברים וגם כנאום מעל בימת הכנסת.

ט.נ.ט. — טרור נגד טרור — הוא מחלה ממארת; אותה יש לקעקע, אותה יש להוקיע. אבל ט.נ.ט. קיימת מאז 1973, והמעשים שנעשו עליידי כאלה — שהציגו את עצמם כאנשי ט.נ.ט. — משתרעים מאז 1973 ועד היום. איך קרה שלא נמצאו עד היום? ב־1973 הרי היה מישהו אחר; זאת אומרת, שיש מחתרת חדשה.

יוסי שריד (המערך):

ט.נ.ט. כבר נתפסה, אתה לא יודע על מה אתה מדבר. תסלח לי, אני רוצה להיות פרלמנטרי, לכן אני לא אומר לך מה אתה עושה. אתה פשוט לא יודע על מה אתה מדבר. היתה קבוצת ט.נ.ט., ראשיתה נתפסה והובאו למשפט לפני הרבה שנים. עם אחד מהם אפילו היתה לי היכרות אישית. כי הוא חיפש אצלי כל מיני דברים. זה לא שייך כלל לעניין. אתה מדבר על שני דברים שונים.

הי"ר מ' כהן־אבידב:

חברי הכנסת, אני מבקש מכם להקפיד על הזמן. הרבה חברים רשומים.

פנחס גולדשטיין (הליכוד):

אני לא הפרתי. אני עדיין חושב, שאין חוט שני העובר בין המעשים, ושאין מחתרת מאורגנת.

חברי הכנסת, יש לנסות למצוא את האשמים בכל מעשי האלימות או הפשע האזרחי או הפוליטי. יש למצוא את כל מבעירי הצמיגים, זורקי האבנים וזורקי הרימונים. אותם יש למצוא, לחקור, להאשים, להעמיד לדין, ולגזור עליהם את גזר־הדין החמור ביותר שניתן, על־פי החוק. אבל איך אפשר לבוא בסמכותיות — בעזרת מצת, הייתי אומר — ולהאשים את המשטרה בכך, שכאילו אינה רוצה לחקור? איך אפשר — ואפילו במרמז — להאשים את המשטרה בכך, שכאילו אינה רוצה לחשוף פשעים? היש חוצפה גדולה מכך? היש אלימות גדולה מכך? איך אפשר להושיט אצבע מאשימה אל ראש אגף החקירות במשטרה, או אל ראש שירות הביטחון, אל שר המשטרה, אל הממשלה ואל הליכוד, ולקבוע — באופן כזה, שמתוך צורת השאלה מרוממת התשובה הבלויה שכתבי של השואל — כי יודעים מי הם האשמים, יודעים מי הם זורקי

מבצעי המעשים, אתה לא יודע אם הם מופרעים, לא נורמליים. מניין לך? יכול להיות גם אחרת. לא צריך להקל ראש בתופעה הזאת.

פנחס גולדשטיין (הליכוד):

חבר הכנסת בן־מאיר, אני חושב שכל מי שזורק רימון על אנשים, כל מי שמציץ וזורק אבנים — לפי תפיסתי הוא מופרע. איזה בן־אדם ברידעת זורק רימון על קבוצת אנשים? שומו שמים, חבר הכנסת בן־מאיר, לזורק רימון? האם יכול להיות אדם נכון שיעשה זאת?

חיים רמון (המערך):

יש חברי כנסת, שבעבר זרקו רימון, ואני חושב, שהם לא היו מסכימים אתך על כך שהם מופרעים; וגם אני לא מסכים.

פנחס גולדשטיין (הליכוד):

חבר הכנסת רמון, אתה לא תשנה את דעתי על כך, שאדם ברידעת לא יזרוק רימון על אנשים, אלא בשעת קרב. היות שאיננו מצויים בקרבות, אני חוזר ואומר, שעל־פי תפיסתי ועל־פי טעמי — זורקי הרימונים הם אנשים מופרעים ומטורפים.

מאיר וילנר (החזית הדמוקרטית לשלום ולשוויון):

— — —

פנחס גולדשטיין (הליכוד):

האם אתה מדבר על רוסיה?

הי"ר מ' כהן־אבידב:

חברי הכנסת, אני מודיע, שמי שירצה להשיב על שאלה של חבר כנסת אחר — זה על חשבון הזמן שלו.

פנחס גולדשטיין (הליכוד):

ואיך נאמר בלשון הספקולציה? כך אמרו חברים: ייתכן שיהיו עוד זורקי רימונים, ייתכן שיהיו עוד כאלה שידרדורו את מצב היחסים בין קבוצות שונות באוכלוסייה הישראלית יותר מכפי שהוא היום.

חברי הכנסת, יש זורקי רימונים בעליל, ויש זורקי רימונים של לשון חדה, חריפה ומאשימה ללא כל בסיס. יש ט.נ.ט. של מטורפים, של אנשים ללא מוסר, ללא אחריות, אבל יש גם מולידי ויוצרי ט.נ.ט. של הסגנון, של המלה והמשפט. העושים מעשים שרסיסים אינם מסוגלים לעשותם.

יש אנשים, שבהל־פה יוצרים מתחים, האשמות, שנאות, ומעוררים קיצוניים לפעולות טירוף, במקום לנטרלם. יש אנשים ההחיים, ובהזייתם מכניסים את כולנו לפניקה חסרת בסיס. איך אמר אחד מחברי הכנסת? — העיקר והחשוב מכולם, רבותי חברי הכנסת, שההסתה נמשכת, שממשיכים שממשיכים להבצע את הכוונות ואל המשטרה. ומי עושה זאת? אלה היוצרים מחתרות על־פי משוגעם ולא על־פי ידיעתם. אלה הזורקים רעיון, ומסמנים סביבו את העיגול ואת המטרה.

היום כבר הציע חבר הכנסת יוסי שריד לשר הפנים והמשטרה להתפטר; אבל בימים קודמים, מה הוא אמר לו? "אז אני רוצה לתת לך אזה שהוא מפתח, אדוני שר הפנים" — כך אמר חבר הכנסת יוסי שריד — "אולי איזה שהוא סימן, אולי איזה שהוא חוט, שאם תתפסו בקצהו ותמשכו אותו ותלכו לאורכו, אולי תוכלו להגיע לממצאים יותר מרשימים ממה שהגענו עד היום. אני מייצג לכם, לנסות לפענח מי הטמין את חומרי הנפץ. אני מציע, ללכת ללכוד את אלה שעקרו את העמודים ואת אלה ששרפו את האוטובוס. יכול

פנחס גולדשטיין (הליכוד):

אני מסיים. לכן, חברי הכנסת, טוב שיאמרו הדברים וטוב שנמשך וניתן את אמונו במשטרה ובזרועות הביטחון. שיעשו את כל אשר עליהן לעשות, ולא "נבעיר מדורות" בחיינו הציבוריים והפרלמנטריים. ולכמה אירועים מעציבים וקשים אלה ננסה לתת מכנה משותף: מחתרת ט.נ.ט. — מחתרת שאינה קיימת כלל.

הי"ר מ' כהן-אבידב:

תורה לחבר הכנסת פנחס גולדשטיין. חברי הכנסת, מי שיהיה לו נאום בכתב, אם יחרוג ממסגרת הזמן שהוקצב לו — אפסיק אותו. רשות הדיבור לחבר הכנסת יהודה בן-מאיר, ואחריו — לחבר הכנסת בני שליטא.

יהודה בן-מאיר (חזית דתית לאומית):

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, הרבנים הראשיים לישראל פרסמו שלוש הודעה, ובה גינו בתוקף את הניסיון הנפגע שנעשה כדי בני בליעל לפגוע בהרהיבית. הרבנים הראשיים נתנו ביטוי לדעתה של היהדות, לדעת התורה, המסתייגת בתכלית ההסתייגות ממעשי טרור ומאלימות נגד מוסדות דת ונגד מי שלא יהיה. ההלכה מלאה דינים הנופלים תחת הכותרת "משום דרכי שלום": הצורך לחיות בשלום, בהבנה ובדריקים הוא יסוד מוסד ביהדות.

אדוני היושב-ראש, אני מציע, שבדין קשה זה, ובדין הציבורי סביב המעשים הנפגעים והתמורים האלה, מעשים שנעשים, נאמץ לעצמנו, כולנו יחד, משני צדי הבית — אני פונה גם לחבר הכנסת שריד וגם לחבר הכנסת גולדשטיין — שני כללים: לעניות דעתי, שניהם נכונים, ואני חושב שהם צריכים להיות נחלת הכול. ראשית, קיים כאן משהו, ואי-אפשר לומר שאין כאן שום דבר. אי-אפשר לסמון את הראש בחול. אינני יכול להצטרף לדברי האחרונים של חבר הכנסת גולדשטיין, שהמחתרת לא היתה ולא נבדאה, קיים כאן משהו רקוב וחמור, ואין להקל ראש בכך. קיימים מישהם, שפועלים נגד החוק ונגד המדינה בצורה החמורה ביותר. זאת עובדה. לא צריך לשחק פה במלים, אם זו מחתרת, או שמא מדובר במטרופים. את הדיאגנוזה הפסיכיאטרית ייתן המומחה לדבר. לאחר שהמשטרה תתפוס אותם, תעצור אותם ותעמיד אותם לדין. אז יביאו אותם בוודאי, לפי בקשת הסניגור, להסתכלות פסיכיאטרית. אי-אפשר לטעון שהם מטורפים. אני קצת חושש מזה, כי אני יודע שבביטוי "מטורפים" יש משום הקלת ראש. ברור שאלה אלמנטים שוליים, אין חולק על כך. ברור שהם מעבר לשולי החברה, אבל הם אינם חייבים להיות מטורפים.

מה עוד יכול להיות? יכולים להיות שניים, שלושה. קשה להניח שמדובר באדם אחד. שניים שלושה — זו כבר קבוצה. "מיעוט רבים שניים", אמרו חז"ל. הם פועלים בשיטתיות. בתחכים, במחתרת לפעולות טרור. מה זו מחתרת? — הם תוחרים נגד אושיות המדינה ונגד אושיות החברה, בפעולות המסוכנות ביותר. לכן, יש כאן משהו מסוכן. אני חוזר ואומר: ברור שזה שולי. ברור שזו נחלת יחידים. הטרור הוא תמיד נחלת יחידים. הדוב איננו עוסק בטרור. גם חלקים גדולים של האוכלוסייה אינם עוסקים בטרור. אבל, היחידים האלה מסוכנים.

מה היה קורה, חלילה, לו היו אלה מצליחים לבצע את זממם ביום חמישי בלילה, אור ליום שישי. והיו פוגעים במסגד אל-אקצה או במקום אחר על הרהיבית? הרי כולנו יכולים לתאר לעצמנו מה היה קורה, מה הנזק שהיה נגרם ממעשה כזה. ברור שזה מעשה טירוף. שואל חבר הכנסת גולדשטיין

האבנים והרוצחים, וכי רק אתם, אנשי השלטון, אינכם רוצים לגלות את פרצופם הנפגע? היש אלימות גדולה מזאת? היש השמצה נלווה מזאת?

חיים רמון (המערך):

המשטרה עצמה אומרת זאת.

פנחס גולדשטיין (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, אני מסב את חשומת לבכם לקריקטורה, שפורסמה היום ב"מערב", שמבטאת כנראה את הניסיון להסתה, עליידי תיאור מיהו, הנופח באש אשמת רצח אמיל גרינצווייג, כדי שתעלה ותאכל את כיסאות הממשלה. קריקטורה זאת אומרת הכול, וממנה יש ללמוד, מה עושים אנשים אחראים לכאורה בהכליפיהם, וכיצד הם גורמים בכך נזק כל ישרעל ולדמוקרטיה הישראלית. שהרי אני מניח, שגם חבר הכנסת שריד מסכים לכך, שהאשמים נמצאים בשולי החברה, הם קיצוניות, ומספרם זעיר. אך מכאן ועד ליצירת מחתרת — שלפי דעתי, ועל-פי הידיעות המצויות בידי, איננה קיימת — המרחק הוא גדול. מוטב היה לחשוב פעמיים לפני שעוסקים בהכללה וביצירת "מחתרות", שאינן קיימות למעשה.

אין אני מבדיל בין טרור לטרור, בין טרור של יהודים נגד יהודים או נגד ערבים ובין טרור של ערבים נגד ערבים או נגד יהודים. בטרור יש להילחם ולהסוף בכל דרך, להוקיעו, ולגרום להכחשתו המלאה. אבל אסור בכל לשון של איסור לעשות הכללות, להאשים את זרועות הביטחון והמשטרה ברעיונות, הנמצאים רק בראשו של המציע, ואפילו אסור — ויש לך לשון חדה וחריפה — להשתמש בה כדי לטעת מחשבות על חוסר דמוקרטיה.

הי"ר מ' כהן-אבידב:

חבר הכנסת גולדשטיין, אני מבין, שיש לך חומר בכתב, ושאתה רוצה לקרוא את כולו. אני מצטער. כל אלה שיש להם נאומים בכתב מתבקשים לדאוג לכך, שכמות המלים הכתובות חספיק לזמן שניתן להם. את הנואמים עליהם אני יכול להפסיק בכל רגע. אני מבקש להקפיד על הזמן.

פנחס גולדשטיין (הליכוד):

אני מסיים, אדוני.

יוסי שריד (המערך):

אלה שנואמים מן הכתב אולי יסדרו סיום מודולרי, כמה אפשרויות לסיום.

הי"ר מ' כהן-אבידב:

בכל זאת, אני חייב לצמצם.

פנחס גולדשטיין (הליכוד):

אסור, אפילו יש לך הלשון החדה והחריפה, להשתמש בה כדי לטעת מחשבות על חוסר דמוקרטיה ועל חוסר רצון לכאורה למציאת פושעים ורוצחים, שהרי סופו של דבר, הקיצוניות פוגעת ויוצרת קיצוניות נגדית. כל קיצוניות אינה טובה, היא אפילו גרועה, אם היא באה מימין ואם היא באה משמאל. אני סומך על משטרת ישראל ועל זרועות הביטחון, שהן עושות כל מאמץ למציאת האשמים, בלי דעה קדומה ובלי מחשבת פוליטית מכל מין וסוג שהוא. טרור, כפי שאמרתי, מחלה ממארת הוא, יש לקטוע אותו, לגדוע אותו ולהשמדו מעל פני הארץ. פושעים ורוצחים קיימים, אבל מחתרת — אין.

הי"ר מ' כהן-אבידב:

אתה שוב קורא ונואם, אני חייב להפסיק אותך.

יוסי שרד (המערך):

קודם כול, אני נותן לך את הסכמתי. שנית, אני מבקש, אם אתה יכול, לומר משפט אחד על הטלת כתם על ציבור שלם. לא רק שאני מסכים אתך, אלא שמעולם זה לא נעשה. העובדה שזה לא נעשה היא הוכחה — — —

הי"ר מ' כהן-אבידב:

חבר הכנסת בן-מאיר, כבר תם זמן.

יהודה בן-מאיר (חזית דתית לאומית):

לא, עברו שבע דקות.

הי"ר מ' כהן-אבידב:

לא תתווכח אתי, עם כל הכבוד. התקרבת לסיום, עליך לסיים.

יהודה בן-מאיר (חזית דתית לאומית):

אתה יושב-ראש, אקבל מה שאתה אומר. אסור לזהות או להאשים ציבור כלשהו. לא רק במעשה אלא גם באחריות למעשה. אותה רגישות — — —

יוסי שרד (המערך):

— — —

יהודה בן-מאיר (חזית דתית לאומית):

סלח לי, אראה לך כתבות בעיתונים. ב"על המשמר" או ב"דבר". אראה לך מאמרים ואראה לך קריקטורות, אשר מנסים להטיל דופי בציבור. אם זה ציבור של מתנחלים, אם זה ציבור של תלמידי ישיבות ואם זה ציבור של חובשי כיפות סרוגות.

חיים רמון (המערך):

— — —

יהודה בן-מאיר (חזית דתית לאומית):

חבר הכנסת רמון. הנה לך, חבר הכנסת שרד, תשובה. חבר הכנסת רמון מטיל כאן דופי בציבור.

יוסי שרד (המערך):

לא.

יהודה בן-מאיר (חזית דתית לאומית):

כן, אלא שהוא מצדיק את עצמו.

חיים רמון (המערך):

— — —

יהודה בן-מאיר (חזית דתית לאומית):

סלח לי, חבר הכנסת רמון, אל תפריע לי. הניסיון שלך לומר שיש איזה — — —

חיים רמון (המערך):

— — —

יהודה בן-מאיר (חזית דתית לאומית):

אני שמעתי ברדיו את התגובות. הייתי אז כנסיעה, ושמעתי את התגובות ברדיו, בזמן הפרסום על מעצרו של החשוד ברוצח אמיל גרינצוויג ז"ל. שמעתי דיבורים שהם פסולים, לדעתי. כשם שפסול מי שמנסה לומר, שאין פה שום דבר, ואני שמעתי אומרים: טוב, אומנם תפסו את החשוד, אבל מי הוא האב הרוחני של הדבר הזה? דיבור כזה הוא פסול. זה נקרא להכחיש ציבור שלם, זה נקרא להאשים אנשים, ואין לזה שום הצדקה. אין אב רוחני לדבר הזה, ואל תנסה אתה להטיל דופי בציבור שלם, עלייך כך, שתטיל עליו, כביכול, אחריות רוחנית למעשה טרוור, שהוא מסתייג ממנו. אני יכול להעיד כאן בלב שלם, שאני יודע כביטחון גמור, שהמתנחלים כיהודה ובשומרון מסתייגים הסתייגות גמורה ומוחלטת מכל מעשי

האם כל מי שפועל נגד חוקי המדינה אינו מטורף. זו כבר סמנטיקה. לא כך מבינים את המלה הואב בציבור. ברור שזה אדם שמסכן את המדינה ומוטט נגד המדינה. גם קבוצה קטנה מאוד יכולה לגרום נזק כל יסוער למדינה, לחברה וליחידים, ובמיוחד לגרום נזק לדבר, שבעיני הוא מטרה חשובה מאין כמוה — לחיים בשלום ובצוונות בין יהודים לערבים כארץ-ישראל. היות שאני בכך, היות שאני מאמין שניתן לחיות יחד, יהודים וערבים, אלה לצד אלה כארץ-ישראל, אני מודע עוד יותר לחומרה שיש כמעשים האלה, גם כאשר הם נעשים על-ידי יחידים.

לכן, אני אומר לזה שקדם לי ולחבריו, שהגישה אינה צריכה להיות להתווכח ולטעון שזה דמיון, שזה לא קיים וכיוצא באלה. להיפך, נצליח יותר אם לא נקל ראש בתופעה. העובדה שיהודים מסוגלים לעשות מעשים כאלה היא דבר מועז. בכל אופן, בשני מקרים — וכל אדם זכאי עד אשר לא הוכח אחרת — יש גיליונות אישום על מעשים אשר לא ייעשו. לצערי, גיליונות האישום הם נגד יהודים. כל אדם זכאי עד אשר לא הוכח אחרת, ולפי הכלל הזה צריך לנהוג לגבי פרט. אך עם זאת, גם לא צריך להיתמם, קשה מאוד להניח, שאלה שירו במכללה בחברון היו ערבים. יכול להיות, כאשר היה מעשה הרצח הנפשע נגד אמיל גרינצוויג, נשמעו קולות שונים — אולי זו פרובוקציה. אולי זה נעשה על-ידי ערבי, ברור שאפשר לומר "אולי". כל החיים הם "אולי", אבל גם יש שכל ישר. עובדה היא, שמשרת ישראל והפרקליטות טוענות שאין זה מגישות כתב אישום. איני נכנס, כמובן, לגופו של עניין, שהוא סוביידיצה, אבל בכל אופן, גיליון האישום אינו נגד ערבי. אני מאמין ומשוכנע, שמשרת ישראל ומי שמופקד על הביטחון ביהודה ובשומרון, וזה בעיקר הממשל הצבאי, יגלו גם מי ירה את היריות במכללה האסלאמית. צר לי מאוד בלבי, אך אני חושש מאוד — ולא צריך להיתמם — שיתברר שאלה אינם ערבים. כעובדה הזאת חייבים להכיר.

באותה מידה אני גם פונה אליך, חבר הכנסת שרד. אני רוצה לציין את הכלל השני. אגב, לפני כן אני רוצה לתקן ולומר, שאין זה נכון ששר הפנים אמר שאין מחתרת: זה לא נכון. שר הפנים אמר, שאין לנו הוכחות לזהותם של עושה או עושי המעשים האלו. זה נכון. לא שמעתי ששר הפנים ניסה להקל ראש בדבר הזה.

חיים רמון (המערך):

שר המשפטים אמר שאין מחתרת, אלא בראשו של חבר הכנסת שרד.

יהודה בן-מאיר (חזית דתית לאומית):

לכן אמרתי שלא שמעתי, ששר הפנים ניסה לטעון שלא קיים כאן דבר שצריך להפעיל נגדו את כל רשויות השלטון. הוא אמר שכל עוד אין יודעים את הזהות של האנשים, אי-אפשר ללמוד דבר.

אהרן נחמיאס (המערך):

הוא התכוון לשר המשפטים.

יהודה בן-מאיר (חזית דתית לאומית):

יכול להיות, שר המשפטים? — אינני יודע. התייחסתי, היות שהזכר שר הפנים.

אני רוצה לומר כלל שני. כאן אני פונה גם לחבר הכנסת שרד וגם לחבר הכנסת רמון. אם אתם רוצים להיות כנים, אתם חייבים לאמץ את הכלל השני. בדיוק כפי שאני מוכן לאמץ את הכלל הראשון. הכלל השני אומר, שאסור בתכלית האיסור להכחיש ציבור שלם או לפגוע בו, או להכתים חלק מהציבור.

אם נלך ביחד בכיוון הזה, נרע שהציבור כולו מוקיע אותם, ושהציבור כולו יעשה כל מה שהוא יכול לעשות כדי שיתפסו אותם, שיעצרו אותם, שיביאו אותם לדין — עד שנעקור מן השורש את התופעה הפסולה הזאת מקרבנו.

היו"ר מ' כהן־אביב:

תודה לחבר הכנסת בן־מאיר. רשות הדיבור לחבר הכנסת בני שליטא. ואחריו — לחבר הכנסת מחמד ותר.

בני שליטא (הליכוד):

אדוני היושב־ראש, חברי הכנסת, ככל מצב צריך להתנגד לכך, שיחידים נוטלים את החוק לידים. כאשר החוק נלקח על־ידי יחידים, פירושו של דבר שפוגעים בחפים מפשע. כך היה עם הילדה בשכם, כך היה עם הפגיעות האחרונות. אני בטוח, שבצענין זה קונסנזוס מלא. אבל פיגועים כאלה וכאלה היו בכל שנות קיום המדינה, ותמיד, מסיבות שונות, היו גורמים שניסו "לנפח" אותם וליצור את הרושם, שמדובר באיוו שהיא מחתרת אימתנית. ולא כך הוא. ברוב המקרים ההר הוליד עכבר. היה מדובר כאנשים פרטיים, שביצעו מעשים פליליים.

אני מציע, חבר הכנסת שריד, שלא נלכיש על עם ישראל מחתרות. אנחנו לא יודעים את הן קיימות כלל; הוא נהדר אותם בנוצות של אידיאולוגיה, של מחתרת, לא, זה לא מגיע להן. זהו רצח פשוט. בצורה הפלילית ביותר, וכך גם צריך להתייחס אליו. להערכתו, זה הרבה יותר חמור. כאשר מדברים על אישה מעשה אידיאולוגי, מבינה יכול לנסות לחפש לעצמו אישה צידוק. אני לא נוהל לו שום צידוק, זהו רצח לשמ.

אני מבין, שלחבר הכנסת שריד נוח לדעת הכול. הוא יודע מי רצח, הוא יודע מי רצח את ראשי הערים, הוא מצביע על ראשי קבוצות, על אנשים שאפשר לשנוא אותם. להתנגד להם, לדבר עליהם. אני חושב, שכולנו צריכים להנמיך את הטון בנושא הזה. חברי הכנסת, לפחות בעניין ראשי הערים האפשריות פתוחות לחלוטין: המעשה יכול היה להיעשות גם על־ידי ערבים וגם על־ידי יהודים, מפני שלשני המחנות יכולים להיות מניעים לכך: אם כי אני בהחלט לא מוציא מכלל אפשרות — ואולי יש אפילו יותר סיכויים לכך — שעשו זאת יהודים. אבל אסור לקבוע עובדות, ואסור במשך זמן ממושך — אולי במשך שנה שלמה, מאז הרצח של אמיל גרינצוויג ז"ל — להפריח רמזים והאשמות, כאילו הממשלה הזאת מעוניינת שלא לחפש ולא לתפוס את האשמים.

יוסי שריד (המערך):

איפה הציטטה? תביאו פעם אחת את הציטטה.

בני שליטא (הליכוד):

אמרת: רמזים.

יוסי שריד (המערך):

תביא את הציטטה של הרמז. הרי כבר הלכתם אל הארכיון, ואני כבר לא מצאתי שם שום עותק מהנאומים שלי.

יעקב גיל (המערך):

אתה לוקח אותו יותר מדי ברצינות.

בני שליטא (הליכוד):

סליחה, אני עכשיו בעל זכות הדיבור.

היו"ר מ' כהן־אביב:

חבר הכנסת שריד, כשאתה דיברת אף אחד לא הפריע לך. יש לך זכות וחובה, ותוכל לנצל זאת ולהשיב לכולם. אני מבקש ממך.

הטרור האלה. הם חברים שלי, אני מדבר אתם, ואני יודע שהם מסתייגים.

חיים רמון (המערך):

היו"ר מ' כהן־אביב:

חבר הכנסת רמון, אני מבקש ממך, שמעו אותך בהקשה, אני מבקש שתשמע גם את חבר הכנסת בן־מאיר בהקשה.

יהודה בן־מאיר (חזית דתית לאומית):

אני יודע, שאין יישוב אחד ברחבי יהודה ושומרון, שתושביו אינם מסתייגים תכלית ההסתייגות מהדבר הזה. יש בינינו ויכוח. ובאותה מידת הצדקה, שחבר הכנסת שריד נפגע, כאשר מישוה אומר לו, שעם עצמה כמו שלו הוא יכול להביא את האויב לכל מקום שהוא בארץ — ואני מסתייג מצורת דיבור כזאת — אני רוצה לומר לחבר הכנסת שריד: אל תעשה אותו דבר עצמך, בנסותך להטיל אחריות רוחנית על מישוה בשל עמדה שיש לו בוויכוח ציבורי.

המעשים האלה מוקעים על־ידי כל שכבות הציבור, ובראש ובראשונה על־ידי המתנחלים, על־ידי הציבור הדתי הלאומי, שיש לו הכבוד לייצג אותו, ועל־ידי חובשי הכיפות הסרוגות. אנחנו מסתייגים מזה תכלית ההסתייגות, ומוקיעים את זה תכלית ההוקעה. אין לנו כל נגיעה שהיא לדבר הזה. לכן גם פתחתי את דברי בהודעת הבנים הראשיים לישראל. ואני אומר לכם: אדרכא, אם אתם רוצים להתריע על התופעה — התריעו. יש מקום לכך. צריך לרדן, ואני לא מצטער על הדין. מעשים כמו זה שהיה בחברון, כמו זה שהיה בשכם וכמו זה שהיה ביום חמישי כלילה ליד הרי־הבית הם מעשים חמורים ומסוכנים, החותרים תחת אושיות המדינה. אבל אל תעשו אתם בדיוק את אותו דבר, שאתם בעצמכם צועקים בקולי קולות ומתערערים על כך, שבכיכול עושים אותו לכם. מה דעלך שני, לחברך לא תעביר.

אל תנסה לבוא ולהאשים ציבור, אפילו כעקיפין. ואחרי, חבר הכנסת רמון, כבר מדבר כאן על "אותו ציבור". איש לא מסתייג משיחון פעולה עם המשטרה. הציבור ביהודה ובשומרון הוא ציבור שומר חוק וסדר. ציבור נאמן למדינה ולחוקיה. הציבור הזה מסתייג כמונו מהדבר הזה.

הנושא הזה הוא נושא קריטי לעתידנו ולחיינו המשותפים. ככוחות משותפים אנחנו יכולים לפעול נגד זה. העיקר הוא, שנשאף להבנה הדדית, לחיי שלום ביחד — קודם כולל בינינו לבין עצמנו, ואחר כך גם בין יהודים לערבים בארץ־ישראל. כדי לעשות את הדבר הזה, אנחנו צריכים לדבר בלשון אחת, בדיוקא בנושא הקריטי הזה. צריך לגנות את התופעה — לא להתעלם ממנה, ולא להיתחם — כדי שהם ידעו, שאנחנו נרדוף אותם ונשיג אותם.

מעל במה זו אני קורא לשירותי הביטחון ולמשטרה; אני מאמץ את ידם, ויחד עם זה אני קורא להם להגביר את המאמצים. זה לגיטימי. אני יודע שהם עושים מאמץ גדול. אני מחזק את ידם, וקורא להם להגביר את המאמץ. אני מפנה קריאה דומה גם למשטרת ישראל וגם לשירותי הביטחון להגביר את המאמצים נגד אנשים אלה. כי לדעתי, אין משימה יותר גדולה ויותר חשובה העומדת בפני שירותי הביטחון מאשר לחפוס את המנוולים האלה ולהביא אותם לדין ולמשפט. ואני פונה אליכם ומבקש: אל תהפכו את הדבר הזה לוויכוח ציבורי, ואל תטילו דופי בציבור, לא בחלק מהציבור ולא באיש אחד. כי הדבר הזה איננו נכון וגם אינו מוצדק.

בני שליטא (הליכוד):

עניין אברושמי מוכיח זאת. אם כי — וזאת אני רוצה לומר לך כאן, אדוני שר הפנים — הפיקוד העליון של המשטרה עי"ף, פצוץ, ובתנאים הנוכחיים הוא עלול להיחפס בקלות לקונצפציות מטעות. אני מציע שניקה זאת לחשומת הלב. אני גם מציע, שרק בית-משפט יהיה מוסמך לקבוע דברים.

היו"ר מ' כהן-אבידב:

באשר לאברושמי, היות שהנושא הזה נמצא היום בדיון משפטי, אני סבור שאסור להזכיר אותו מעל במה זו. אני מבקש שלא להתייחס לדבר הזה. לא שמתי לב, אבל העירו את חשומת לבי לך.

יעקב גיל (המערך):

אדוני היושב-ראש, אני רוצה להעיר לחבר הכנסת שליטא, שלא ידבר על פיקוד המשטרה, כשהפיקוד הזה אינו יכול להשיב לו. אין זה נכון לעשות זאת.

היו"ר מ' כהן-אבידב:

מעל הדוכן הזה נאמרים הרבה דברים כלפי — — —

בני שליטא (הליכוד):

חבר הכנסת גיל, אני אחראי לדבריך, ואל תעיר לי מה לומר.

יעקב גיל (המערך):

לא אמרתי שאינך אחראי לדבריך; אמרתי, שאסור להתקף גורם שאינו יכול להשיב לך מעל הבמה הזאת.

היו"ר מ' כהן-אבידב:

חבר הכנסת גיל, כאשר אני יושב כאן, אני שם לב שמוחקקים הרבה מוסדות, גם כשאין מי שישב. חבר הכנסת רשאי לומר כאן מה שהוא רוצה, כל עוד אין הוא פוגע בביטחון המדינה. כך נאמר לי.

בני שליטא (הליכוד):

לפי התפיסה שלך, חבר הכנסת גיל, אנחנו כולנו ניאם פה לגמרי ולא נוכל לומר פה אף לא מלה אחת.

יעקב גיל (המערך):

אני מבקש להשיב לחבר הכנסת שליטא.

בני שליטא (הליכוד):

אתה לא תשיב לי עכשיו. אינני רוצה לשמוע.

בכלל, אדוני השר, עכשיו יש לנו שני בחירי-משפט: האחד

— בית-המשפט הרגיל, המקובל על כולנו; והשני

— בית-המשפט של הפרסום ושל הרחוב, שמנצחת עליו

המשטרה. כיוון שאתה שר הפנים, אני אומר לך את זה.

אני שותף לגינוי החורף של המעשים שלא ייעשו, אם הטמנת פצצות בקורשי האסלאם ואם רצח של ילדה ערבית. כל רצח הוא רצח מתועב. אבל יש לי גם מלה לבעלי המוסר הכפול. אני שומע אותם יוצאים במלים כדורכונות, וכצדק, בכל פעם שפוגעים בערבים. אבל בו-בדמן, הם מוכנים לרוץ לרחבי העולם, כדי להיפגש עם רוצחים ועם אנשי אש"ף בצלינדר, ולחסות בצלם בשיחות כאלה או כאלה. לא שמעתי את אותם גינויים על כך.

יוסי שרד (המערך):

מי עשה את זה?

בני שליטא (הליכוד):

חבר הכנסת שרד, אם מחר בבוקר תקבל איתות מאנשי אש"ף לבוא להיפגש אתם — אתה תעשה את זה.

שבח וייס (המערך):

למה אתה אומר דברים כאלה?

יוסי שרד (המערך):

קיבלנו הרבה איתותים כאלה, היו הרבה הומנות, אז למה אתה אומר את זה?

יעקב גיל (המערך):

מי שניהל אתם משא-ימתן היא הממשלה בראשות מנחם בגין.

שולמית אלוני (המערך):

זה מתאים להסתה הכללית שלכם — — —

שבח וייס (המערך):

יום יום יש איתותים.

בני שליטא (הליכוד):

אינני מסית נגד שום דבר.

יוסי שרד (המערך):

גם לזה אינך מסוגל. יש כאלה שגם להסית אינם יודעים.

בני שליטא (הליכוד):

אינני מסית. הייתה הסתה מכל חלקי הבית. הסיתו גם נגד הממשלה, כאילו היא נתנה הוראות כאלה או כאלה, או כאילו היא אינה מתאמצת לתפוס אנשים מסוימים.

שולמית אלוני (המערך):

איש לא אמר על ד"ר בורג שהוא גיס חמישי. אבל הוא אמר את זה על ציבור שלם.

בני שליטא (הליכוד):

יש לי ביקורת על המשטרה בדיוק כפי שלך יש. אני חושב שלא גילו מספיק ולא תפסו מספיק. אבל מכאן ועד להוראות של ממשלה שלא למצוא אשמים, מתוך רצון פוליטי כזה או כזה — הדרך ארוכה.

באשר לדוח קרפ. בלי ספק דוח זה עשוי בצורה הטובה ביותר מבחינה משפטית. אני מודיר את הכובע בפני מי שערכה אותו. אבל תפקידה של מי שערכה אותו הוא לתת המלצות, והמלצות בלבד. אלה שנותנים המלצות, עד כמה שאני מבין, אינם צריכים גם להחליט. רק השר הנוגע בדבר — — —

שולמית אלוני (המערך):

לא קראת את הדוח.

בני שליטא (הליכוד):

קראתי אותו, אני יודע על מה מדובר שם. מדובר שם על שילוב עוד אנשים, למצות את הדף — — —

שולמית אלוני (המערך):

— — —

בני שליטא (הליכוד):

אני אומר, שחפיקידו של השר האחראי הוא לקבוע את סדר העדיפויות. ייתכן שאותו שר יקבע שדווקא ברצועת-עזה צריך עכשיו תוספת שוטרים ולא במקום אחר. לא ייתכן שאלה שעורכים את הדוח וצריכים להמליץ — ועד כאן זה לגיטימי — גם יקבעו את סדר העדיפויות. זה לא מקובל עלי.

היו"ר מ' כהן-אבידב:

תודה לחבר הכנסת בני שליטא. רשות הדיבור לחבר הכנסת מחמר וחד, ואחריו — לחברת הכנסת שולמית אלוני. אני רוצה להפנות את חשומת לב הנואמים מסיעת המערך, שהזמן שהוקצב לכל חבר עליידי סיעתם הוא שמונה דקות.

אריה נחמקין (המערך):
זה מספיק.

א-שרף, אל-אקצה, לא שמענו מלה אחת על התרבות האסלאמית, על המוסלמים ועל זכויות הערבים. אגב, רק בסביבת החרם ראינו מלה כתובה ערבית, אך בכל המקומות האחרים השלטים מיועדים רק לקוראי עברית ולועזית.

אורה נמיר (המערך):

גם בקרמיקה? גם בשלטים ברחובות הרובע היהודי?

מחמד ותד (המערך):

איננו מתכוון לשלט הנושא את שם הרחוב, אלא להסבירים ההיסטוריים.

אורה נמיר (המערך):

היום התבוננתי וראיתי, שכחוב שם גם בערבית.

מחמד ותד (המערך):

זה איננו הדבר המהותי ביותר, אף שאנחנו מייחסים לו חשיבות, אבל זהו בעצם הסימבול, הסמל, החושף את הכוונות האמיתיות, אפילו הן תת-מודעות. כאשר ציבור שלם והיסטוריה שלמה אינם קיימים בתודעה של השותף, של הפרטנר, הרי כאילו מותר לקבוצות קיצוניות לחמוק לחלוטין מתודעתן את קיומו של הפרטנר, של השותף. על כן הבעיה איננה רק בעיית הופעת קבוצה, שאפשר לכנות אותה בכל מיני כינויים שתרצו, הבעיה היא שקבוצה זאת, אם איננה כן חוקי של הממשלה הזאת, הרי היא ממור של מדיניות הממשלה, ויש לטפל במכלול המדיניות.

הי"ר מ' כהן-אבידב:

תודה לחבר הכנסת מחמד ותד, שיכול לשמש דוגמה של מי שאמר מה שרצה לומר בדיוק בזמן שהוקצב לו.

רשות הדיבור לחברת הכנסת שולמית אלוני, ואחריה — לחבר הכנסת מאיר וילנר.

שולמית אלוני (המערך):

אדוני היושב-ראש, חברי כנסת נכבדים, יש מצוקה מסוימת בדיון בנושא החשוב הזה שאנו דנים בו היום לנוכח עמדתה של הממשלה ובייחוד הודעותיו והצהרותיו של שר הפנים, הממונה על המשרדה. שר בכיר, זקן שר הממשלה, אשר לא מצא צורך להתאפק ולרסן את עצמו ועמד בכיכר מלכי ישראל וקרא לחצי העם הזה בשם גיס חמישי, למעשה יצר אווירה מתאימה למתפרעים ולרוצחים.

שר הפנים י' בורג:

זו ציטטה או הסתה?

שולמית אלוני (המערך):

"גיס חמישי" — זו ציטטה. את זה אמרת בפני כל העם, וכל העם שמעו וראו את הקולות.

גם כאשר הופעת בחגיגה הזאת, בנוסח "הסעודה האחרונה", עם כל העם הגדול הזה, בדרך שבמדינה מתוקנת לא מקובל להודיע על חשודים שנחפסו, לא חשכת מעצמן לזרוק רמזים לאותו ציבור, שאחה יודע שהוא לא ינהג באלימות, לא רק בדברים שכבר אמרו לך בדבר הלחצים שהופעלו עליך לשמור על חוק וסדר ולהביא לדיון את העבריינים, אלא גם הערות נוספות בעניין הציבור הזה שכאילו מאשים ציבור שלם ורוח שלמה ואווירה שלמה. אתה במעשיך ובדברך לא תרמת להרגעת הרוחות, ואם כי אתה מרבה לדבר על אהבת ישראל, המציאות מוכיחה שיש אצלך הבדל רציני בין ישראל לישראל, ואם מדובר על אהבת האדם — שהיא אולי המצווה החשובה ביותר — שם ודאי יש אצלך אפליה גדולה.

הי"ר מ' כהן-אבידב:
אני אומר זאת, כדי שלא יהיו אחר כך טענות, שלזה נתתי יותר ולאחר — פחות. הזמן שהוקצב לחברים מסיעות אחרות רב יותר.

מחמד ותד (המערך):

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, ברור לנו שמדובר בקבוצה ואולי בקבוצות, שמשתמשות בשם בדוי. זה איננו משנה את חומרת המעשה, ולדעתי, זה איננו מבטל את הקשר בין הקבוצה הזאת או הקבוצות האלה לבין מדיניות הממשלה. לקבוצת הטרור הזאת ולדומותיה היה עבר, יש הווה, ועם המדיניות הזאת, קיימת סכנה שגם יהיה להן עתיד. ובלי שנוכל לחשוף את העבר ולטפל בהווה, קשה מאוד יהיה להכטיח, שקבוצות אלה לא יצליחו לבצע מעשים חמורים ביותר בעתיד.

ממה התחילה המדיניות של הממשלה? המדיניות של הממשלה התחילה, כעצם, מכך שכנגד המערכת מותר לקיים חיים של המערב הפרוע. תחילה מתירים את רכושם של הערבים; אחר כך מתירים את דמם, בטענה של התגוננות מפני התפרעויות; ולאחר שמתירים את דמם — כל דאלים, בקבוצות מסוימות של מתיישבים, גבר, עושי המעשים נותרו אלמונים. המשרה איננה מצליחה לפענח תעלומות קלות כמו תפיסת ערבים והכאתם, ותעלומות חמורות כמו רצח נערים ערבים.

עד היום איננו יודעים מי רצח את הנערים מכפר סינגל. עד היום איננו יודעים מי רצח את דאוד אל-עטאונה מבית-כחיל. עד היום איננו יודעים מי רצח את הסטודנטים במכללה האסלאמית בחברון, ולעצורנו, היר נטויה. איננו יודעים מי ניסה לחבל בשני מסגדים ובכנסיה נוצרית. ואיננו יודעים מי ניסה להגניב חומרי נפץ, כנראה למטרת פיצוץ, בחרם א-שרף, הוא הרהיבית.

כאשר הממשלה והשלטונות אינם מצליחים לחשוף את זהות הפושעים — פושעים בפוטנציה מקבלים עידוד. מידת ההסתכנות קטנה, ואם מותר לפגוע באדם אחד או בקבוצת אנשים, כנראה מותר לפגוע בקודשיו של ציבור שלם. ועל אף זאת, שר הפנים אינו מכיר ושר המשפטים אינו יודע. והחיים כאילו ממשיכים להתנהל כהווייתם.

חברי הכנסת, אי-אפשר לנתק את הדיון האידיאולוגי והאידיאולוגי-כביכול, שהתנהל בחודשים האחרונים ביחס לזכותו של העם היהודי על הרהיבית, ממעשה הטרור שעמד להתבצע בערב יום חמישי, אור ליום שישי. מי שמדבר על הזכות הבתלית-מעורערת לממש ולהגשים את זכויותיו של העם היהודי בכל מקום בארץ-ישראל, חייב להביא בחשבון, על רקע ניסיון העבר והסלחנות כלפי הפושעים שנעשו נגד התושבים בגדה, שיקומם כאלה שבכוח הורע ינסו לממש את הזכויות האלה באצטלה של אמונה דתית, אך מתוך מניעים לאומניים, פנטיים וחשוכים. הגיע הזמן לרסן את ה"אידיאולוגים", המטיפים לנו יום ולילה בכל אמצעי התקשורת, שכל סנטימטר וכל מקום הם זכותו הבלעדית של העם היהודי. ארגונים קמים ומתארגנים, צצים כפטריות אחרי הגשם, במטרה מוצהרת: לממש את האידיאולוגיה הזאת.

אדוני היושב-ראש, היום סיררה ועדת הפנים בירושלים העתיקה. עברנו ברובע היהודי ושמענו בפרטי פרטים על ההיסטוריה היהודית ברובע — ההיסטוריה העתיקה וההיסטוריה המחדשת. עד שהגענו להרהיבית ולחצר התרם

לשתף פעולה עם המשטרה. והנה, כאן ישב קצין ברכב שממנו נורו יריות, שממנו נזרק הרימוק, ולא הביאו את האיש. הוא לא רצה לבוא. היישוב החליט שהוא איננו משתף פעולה. הכול טושטש, ואין המשך לחקירה.

מה הדבר הזה? יש לנו שמות אנשים שפורסמו. אין זו המצאה. זה פורסם גם ב"במחנה" וגם ב"דבר", גם שמו של חגי בן-ארצי ואורי אליצור וגם שמות חשודים אחרים, שהיו שותפים ב"פעולות העונשין" נגד האוכלוסייה הערבית. מדוע הם לא הועמדו לדין? מדוע הם לא נחקרו?

כיצד זה, שמאז 1980, כאשר החמירו הפעולות בגדה, השב"כ לא יכול היה להתארגן? או אולי מישור רצה שהוא לא יתארגן לצורך בדיקת הדברים האלה? לא היה אפשר לחזק את המשטרה, או אולי מישור לא רצה לחזק אותה ולהעמיד אותה כקונפליקט עם חלקים מצה"ל. הגרים בתוך היישובים והיישובים האלה?

השמות נחשדו לא במקרה, וכל האותות והסימנים הובילו למקום כמו עופרה, למקום כמו חברון, למקום כמו קריית-ארבע. אין סימנים שלפיהם אפשר לחקור, או שאין רוצים לחקור?

העידוד שמקבלים הפוגעים באוכלוסייה הערבית במסגרים ובכנסיות מן השלטון הוא באווירה הכללית ובהתעלמות מהדברים המהייבים בחוק, ובהתעלמות מהמסכויות שיש בתוך להעמיד את האנשים האלה לדין.

אדוני השר, גם בבית-המשפט, גבשושכאן הראיות על טשטוש העדויות בעניין חומר הנפץ שפגע בראשי הערים — והיו שם שני סוגי הנשק, גם זה שפגע בטאוריל, שהיה מסוג אחר, והכול היה צה"לי — גם כשהדבר החמור הזה כבר הובא לבית-המשפט, אתם נתתם שכול יהיה בדלתיים סגורות, לפי תביעת הסגוריה, אף שאין מדובר על ביטחון ישראל, אלא יש פה חיפוי על פעולות פגיעה מתוכננות.

אני טוענת ומאשימה, שאתם יצרתם אווירה של הסתה נגד האנשים המטיפים לחיים בשלום, המתנגדים לנישול הערבים ורצומים על כך, שיש זכות שווה לכל הדתות בארץ. יצרתם את האווירה הזאת עם הכסף שאתם נותנים גם ל"יד לאחים" ולקיצוניים אחרים, להחליש נגד מה שהם קוראים לו "מיסיון". הרי הם עצמם הם גדולי המיסיונרים בארץ. הוא הדין ביחס לאוכלוסייה הערבית.

עד שלא תעשו פעולות של ממש ועד שלא נראה שאתם ממציים את החוק גם כלפי האנשים הקרובים מאוד ללבכם — אבל הם עבריינים, וחלקם עבריינים מועדים, רוצחים או רוצחים בכוח — עד שלא תמנעו את הדין לפחות במקרים מספר, שיוכיחו כי אומנם אתם רוצים לעשות את הדברים; עד ששר הביטחון יבוא ויאמר בבית הזה: כן, אנחנו נערכים נגד פעולות כמו פעולותיו של ארגון ט.ט.ט., אנחנו נערכים נגד ניסיונות של פלישה ושל הריסה ביהודה ובגליל או בכנסיות ובמסגרים אחרים — לא נוכל להאמין לכם, שאכן אתם רוצים לשמור על חוק אחד לכולם ועל האופי הדמוקרטי של מדינת ישראל. תודה.

הי"ר מ' כהן-אבידב:

תודה לחברת הכנסת שולמית אלוני. רשות הדיבור לחבר הכנסת מאיר וילנר, ואחריו — לחבר הכנסת חנן פורת.

מאיר וילנר (החזית הדמוקרטית לשלום ולשוויון):
אדוני היושב-ראש, חבר הכנסת, אי-אפשר להפריד בין הפעילות הטוריסטית המתרחבת ומתגברת מצד מחתרת או

אדוני היושב-ראש, אין ספק, לפי הפרסומים שהיו, שקיימות ופועלות שתי מחתרות. חבר הכנסת יוסי שריד תיאר כמה מן המאפיינים שלהן, אבל חשוב לעמוד על כך, שהמאפיין הברור ביותר של האחת הוא, שזוהי מחתרת דתית לאומנית הולחמת נגד דתות אחרות והרוצה, בעיקשות, להביא לכאן שלטון חיאוקרטי, כמעט נוסח חומייניסטי. הפלישה והניסיונות בהריסת הבית לא היו הראשונים הפעם, לרבות שימוש בנושק ובחומרי נפץ. אנחנו יודעים מה היה בערב פסח האחרון. ואם כי התייחסו לזה כקלות — ואין זה מקרה שהשלטון התייחס לזה כקלות — היה שם ציור צבאי של צה"ל וכן אנשים המשרתים בצבא. אם כן, הדוגמה שהיינו עדים לה עכשיו לא נולדה במקרה, והממשלה גם יודעת שיש תרומות גדולות היום לבניין בית שלישי והכנות של כוהנים והגשת קורבנות בהריסת הבית. ואם עד כה לא נעשה מאמץ לבדוק ולעקוב ולהשתיל שם את שירותי הביטחון, שתפקידם לדאוג לביטחון פנים, משמע שיש כאן ורשלנות מדעת, מכל מקום תרומה שברשלנות.

והקבוצה השנייה, הפוליטית-הלאומנית — אין ספק, על פניו, אתה הבאת חשוד לכאורה לפני כל העם, או אני יכולה להגיד: אתה חשוד לכאורה לפני כל העם בטשטוש ראיות ובהתחמקות מהבאת אנשים לדין. אתה, במקרה זה — הממשלה.

רבנות, כעוד כל הפוגעים ביהודים בגדה הועמדו לדין, הרי ב-2 ביוני 1980 היתה פגיעה בראשי הערים, ב-2 ביוני 1980, באותו יום, מטען מולכדל התפוצץ מחוץ לבית-ספר בחברון, ב-29 באוקטובר 1982 שני רימוני יד, רימונים צה"ליים, נמצאו בבית-ספר בחברון, ב-27 בפברואר 1983 התפוצץ מטען ליד מסגד במרכז חברון, ב-26 ביולי 1983 — 3 הרוגים ו-28 פצועים באוניברסיטה בחברון, ואף על אחד מהמקרים האלה לא הובא אדם לדין, אף שבמקום אחד נמצא בעל רכב של האחראים לביטחון בחברון, איש הביטחון של חברון, לא זו בלבד, אלא שכל החקירות שנעשו טושטשו.

עקיבא נוף (הליכוד):

מנין את שואבת את זה?

יוסי שריד (המערך):

שמעת על דוח קרפ?

עקיבא נוף (הליכוד):

שמעתי.

שולמית אלוני (המערך):

אתה יודע, למשל, שכאשר נתפס העניין של טשטוש חומר הנפץ שנתפס בחברון, בנייר העיתון של אותו יום שבו פגעו בראשי הערים, כאשר הנשק הובא לפני בית-משפט, ביקשה הסגוריה דלתיים סגורות והתביעה לא דרשה דלתיים פתוחות. זאת מפני שבעניין הזה רצו לכסות על שותפים לפשע ולטשטש את הפשע. מדוע אז נסגרו הדלתות? מדוע אז אנשים, הידועים למשטרה ולרשויות הביטחון בשמותיהם, בחלק גדול מהמקרים, לא נחקרו? אולי הם היו מובילים גם למעשים הגדולים?

מרכז הביטחון של קריית-ארבע נורו יריות, אשר הרגו את פרחאן עלי עיסא. קצין הביטחון של היישוב היה ברכב, באותו רכב שממנו נורו יריות ונזרק רימון. נערכה שם חקירה? נפתח שם חיק? האיש אומנם הוצמד לחקירה, אבל הוא לא רצה לבוא. אין לי ספק, שערכי שלא יצא לבוא לחקירה — חיצא דרך להביאו לחקירה. ובאשר יישוב ערבי או שמאלני יחליט שלא לשתף פעולה עם המשטרה — חיצא דרך להביא אותם

מספר, בדבר גירוש העם הפלשטינאי מהגדה, ממולדתו. זה גם יכול היה לשמש עילה לחוגים מסוימים להכריז על מצב חירום מיוחד בתוך מדינת ישראל, על רקע עימות שלא היה כמותו.

חברי הכנסת, מי שרצה לומר, שכל פעולות הטרור אינן מאורגנות או ספק אם יש מחתרת טרוריסטית למטרות פוליטיות, לאומניות ודתיות פנטיות קצוניות — או שהוא חמים, או שהוא מטשטש את מה שהוא יודע מסיבות פוליטיות, הוא אינו חייב לדעת שמות. לאומנות קיצונית וקנאות דתית קיצונית עלולות, בתנאים מסוימים — ואלה קיימים היום בישראל, יש כיבוש, דיכוי, מלחמה בלבנון, משבר כלכלי-חברתי-מוסרי חמור — להוביל להשתלטות דיקטטורה פשיסטית.

יש ניסיון של חוגי ממשלה וחוגים פוליטיים בכנסת לטשטש את חומרת הבעיה, להכחיש שקיימת מחתרת טרוריסטית מאורגנת ולטעון שמדובר בכמה מטורפים. אחד מחברי הכנסת אמר "פסיכים". הרי, חברי הכנסת, לפחות חלק מפעולות הטרור בוצעו בצורה מקצועית ביותר וכצורה מתואמת ביותר בעת ובעונה אחת במקומות שונים. כלי מיומנות צבאית מבצעית לא ניתן היה כלל לבצע את פעולות הטרור הללו.

צאו וראו את ההתנקשות בראשי הערים: ההתנקשויות בוצעו באותו זמן ובאותה שיטה בשלוש ערים שונות כגדה, באורח מקצועי ביותר, עם הכנה של פרטי הפרטים, עם שימוש ברכב צבאי; וכך גם מבצע הטבח במכללה האסלאמית בחברון. אלה היו מבצעים של מקצוענים. האם מקרי הוא היחס העניין של השלטונות כלפי קורבנות הטרור? לא די שקטעו להם רגליים, אלא גם הדיחו אותם ממשרותיהם שלהן נבחרו ועד היום רודפים אותם עד צוואר.

חברי הכנסת, לאלה שמיתממים, אני רוצה לצטט שניים מראשי שירותי הביטחון לשעבר, אחד מהם — איסר הראל, ואני מצטט מדבריו: "בגין מנע נקיטת צעדים, שהיו מאפשרים ייתכן במחתרת היהודית כפי שצריך היה לעשות. ייתכן ששירות הביטחון ביקש להפעיל אמצעים נגד התארגנויות יהודיות מחתרתיות, אך הממשלה לא התירה לו". אז מדוע הטשטשו? הוא לא יודע?

ואני יכול לצטט דברים שאמר אחיטוב, ראש שירותי הביטחון הכלליים לשעבר. הוא אמר, שההתנחלויות הן מדרגה לצמיחת טרור. ועוד הוא כתב: "אלה שפנו עתה לדרך הטרור הם בעלי רמה מבצעית טובה. התנהגותם החשאית היא כנראה ללא דופי, והסביבה הפוליטית הקרובה להם מחפה עליהם". אז מה אחס רוצים? ואחיטוב היה ראש שירותי הביטחון לא מזמן. אחס יכולים לומר שאישר הראל אולי "לא כעניינים". אחיטוב היה בתוך העניינים, ויש מי שאומר שזו אחת הסיבות להתפטרותו.

אני רוצה לשאול אותך, שר הפנים והמשטרה: מדוע אתה משיב על הדיון הזה? מה זה בכלל נוגע לך? אחר כך אל תטען שתוקפים אותך, ובצדך, אתה לא צריך היית לקחת את זה על עצמך כלל. איך נחקבלה המשטרה בהתנחלות אלקנה? "משטרה ישמעאלית", "נאצים", כך כינו אנשי ההתנחלות את משטרת ישראל, שאתה אחראי לה.

מישהו עומד מאחורי הטרוריסטים, מישהו משירותים אחרים, מחוגים אחרים מהממסד הצבאי והפוליטי, אני במקומך הייתי מעביר את העניין לראש הממשלה, קודם לכן, ועכשיו לשמיר.

מחתרות מאורגנות לבין האווירה, הרקע והמדיניות השלטת. מה שקרה ביום שיש לפנות כוקר בירושלים — 10 קילוגרם חומר נפץ, 22 רימונים וכלים אחרים, אשר נמצאו בשטח מסגר אל-אקצה וכיפת הסלע — הוא חמור מאוד. מי מצא את זה? מי הבחין בטרוריסטים? מי ראה שקורה שם משהו? לא כוחות הביטחון הממונים על שמירת הביטחון גילו זאת, אלא השומרים מטעם הווקף.

שושנה ארכלי-אלמוזלינו (המערך):

הווקף הוא השומר שם, לא כוחות הביטחון.

גאולה כהן (התחיה):

אולי במקרה גם שמו אותם שם? אולי הם גם שמו שם את הרימונים, ולא במקרה? למה איש לא חקר אותם? למה הם אינם מובאים למכונת אמת?

מאיר וילנר (החזית הדמוקרטית לשלום ולשוויון):

אנחנו מכירים את הדיבורים האלה. את מגינה על הטרור, ולא בפעם הראשונה. את מגינה על הטרוריסטים, וצריכים לחפש ולברוק גם בחוגים הקרובים לך. לא בפעם הראשונה את מגינה בכנסת על טרוריסטים ועל טרור. מה שאת עשית עכשיו — זוהי הגנה, זהו חיפוי על טרור.

גאולה כהן (התחיה):

זו הגנה נגד טמטום, נגד טמטום של חקירה, נגד טמטום של — — —

היו"ר מ' כהן-אביב:

חברת הכנסת גאולה כהן, הערת את ההערה שלך, שמענו אותך.

גאולה כהן (התחיה):

איני פוסלת חקירה משום צד, אבל לא יכול להיות, שלא יחקרו את כל הצדדים.

היו"ר מ' כהן-אביב:

חברת הכנסת גאולה כהן, אני מבקש להפסיק, אני מבקש שלא להפריע לחבר הכנסת וילנר.

מאיר וילנר (החזית הדמוקרטית לשלום ולשוויון):

אנחנו צריכים לשאול את עצמנו — — —

גאולה כהן (התחיה):

אשמנו, בגדנו. טדי קולק רץ אל המופתי — — —

מאיר וילנר (החזית הדמוקרטית לשלום ולשוויון):

אנחנו צריכים לשאול את עצמנו: היה ניסיון לפוצץ את מסגר אל-אקצה, מהמקדשים ביותר למאות מיליונים של מוסלמים. מה היה קורה אילו היו מבצעים זאת? ניסיון זה איננו ניסיון ראשון.

גאולה כהן (התחיה):

וגם לא במקרה זה לא התפוצץ, כמובן.

מאיר וילנר (החזית הדמוקרטית לשלום ולשוויון):

מה היתה מטרתם של הטרוריסטים? הלאו אין ספק, שהמטרה היא פוליטית. אין כל ספק שהמחתרת הזאת רצתה על-ידי הפיצוץ הזה — שאם היה קורה, אולי לא היה כמוהו בהיסטוריה — להביא לתגובת נגד, לזעם בלתי רגיל, שלא ידענו כמותו בכל ההיסטוריה של מדינת ישראל. המחתרת הזאת רצתה לעורר זעם מצד העם בגדה, העולם הערבי והעולם המוסלמי בכללו, וליצור מצב שאין לו תקדים. מתיחות כזאת ועימותים כאלה, שעלולים היו לשמש רקע כדי לבצע את התוכנית שאחר כך דיבר עליה, וכבר גילה אותה לפני שנים

הוא, ומי שנתן יד לממשלה הוא, נותן יד לממשלה החיפוי על טרור, המסכן את מדינת ישראל. לכן אין לי אומן שהדיון הזה ישפיע על הממשלה. הדיון הזה לא ישפיע עליה. זו ממשלה צינית, שמוכנה לכל מעשה וזוועה כדי לשמור על קיומה. אלא שיש רק דרך אחת — ממשלה חדשה עם מדיניות חדשה. גם חברי הקואליציה התחילו לברוח מהאונייה הטובעת, וככל שימיהו לברוח — יצילו גם את שמם הטוב.

היו"ר מ' שחל:

חברי הכנסת, יש לי בקשה לנואמים. שלא אצטרך להעיר להם שיקפירו על הזמן. רשות הדיבור לחבר הכנסת חנן פורת, ואחריו — חבר הכנסת עקיבא נוף. אנחנו נסיים את הדיון היום.

שר הפנים י" בורג:

— — —

היו"ר מ' שחל:

אדוני שר הפנים, מציע ההצעה מבקש שהדיון יסתיים היום.

שר הפנים י" בורג:

נשמעו הרבה דברים. חלק מהם חמורים: הם חמורים מפני שאולי הם אמת, והם חמורים בוודאי מפני שאולי הם לא אמת. לכן אני רוצה לעבור על הדברים ולענות אחרי שאקרא אותם. הרדעתי לאנשים שלא אענה היום.

היו"ר מ' שחל:

אדוני שר הפנים, בסעיף 52 לתקנון מפורט איך פותחים דיון ואיך מסכמים אותו. בהתאם לסעיף זה ניתן לקבוע, כי: "בכל סעיף העומד לסדר-היום של הכנסת, יפתח הדיון ויסוכם לפי כללים אלה: 1. בנושא שהביאה הממשלה יפתח ויסכם שר או סגן שר; 2. בנושא שהביאה ועדה של הכנסת יפתח ויסכם יושב-ראש הוועדה — — — 3. בנושא שהוחלט בכנסת לדון בו בעקבות הצעה לסדר-היום — א. העלה את ההצעה חבר הכנסת, יפתח ויסכם המציע, או חבר הכנסת אחר בשמו". לא נאמר כאן כלל שיש צורך בהשתתפות של שר בדיון. אם הממשלה רוצה, היא יכולה להשיב, ואם היא אינה רוצה, היא יכולה שלא להשיב. הבעיה שלי במקרה זה היא, שאני חייב לשאול את בעל ההצעה, ואכן כך עשיתי, והוא — — —

שר הפנים י" בורג:

אבקש להביא את זה לוועדת הפירושים לפני המעשה.

היו"ר מ' שחל:

על בסיס איזה סעיף אדוני רוצה שאביא את העניין לוועדת הפירושים לפני המעשה?

שר הפנים י" בורג:

זכות הממשלה לומר את דברה, וחובתה של הממשלה לקרוא מה נאמר בדיון.

היו"ר מ' שחל:

על-פי סעיף 50 — "חבר הממשלה, המדבר בשמה, רשאי לבקש את רשות הדיבור בכל שלבי הדיון, בין סיעתי ובין אישי". נאמר "בכל שלבי הדיון", ו"שלבי הדיון" הם הדיון שמחקים כעת. אם אדוני רוצה לבקש רשות הדיבור, אני אתן לו זאת כרצון רב.

באשר לשאלה של ועדת הפירושים, אינני רואה באיזו צורה אפשר יהיה ללכת לפירוש מוקדם לפני מעשה. היושב-ראש מחליט. אם יש ערעור על החלטה שלו, מעבירים אותה אחר-כך לוועדת הפירושים, ואני חושב ששר הפנים, כמי שהיה פעם סגן יושב-ראש הכנסת, יודע זאת.

חברי הכנסת, בהתנחלויות יש כמרויות עצומות של נשק רשום ולא רשום. יש בידי שלוש עדויות של מתנחלים, אשר מספרים איך הם "מסתדרים" אם מישוהו בא לחקור. הם מעבירים את הנשק בין התנחלויות להתנחלויות, לא רק בגדה אלא גם כרוצת-עזה. עושים צחוק ממי שאפילו רק מנסה לחקור משהו.

אני רוצה לומר, שאם לא יעקרו מהשורש המחתרות הלאומניות והדתיות הקיצוניות, יעבור הטרור, כפי שכבר התחיל במקרה של אמיל גרינצוויג, גם לציבור היהודי, זה אות אזעקה. יש מטרה פוליטית משותפת לאנשי ארץ-ישראל השלמה, לפנטים הדתיים ולמחתרות הטרוריסטיות. המטרה היא ברורה: להביא למצב שהאוכלוסייה הערבית בגדה ובירושלים המזרחית לא תוכל להמשיך ולחיות כתנאים של רדיפות וסכנות כאלה, והם יעדיפו לצאת מהגיהנום הזה.

דוברי הממשלה, כמובן, אינם מדברים בגלוי על תוכניות גירוש. כדי לפתור את הבעיה הדמוגרפית של ארץ-ישראל השלמה, אך הם מפעילים אמצעי דיכוי מוגברים. הם נתנו היתר למתנחלים לרדוף אחרי אנשים ולפגוע בהם. הם מפקיעים עוד ועוד אדמות. הם ממשיכים ומתנחלים אף במרכזי הערים חברון ושכם. שר הביטחון מדבר על "גילוח" בתים במחנות הפליטים, על אפשרות גירוש מידי אנשים ועל עונשים קולקטיביים. המטרה של כל הצערים אלה היא אותה מטרה של אנשי המחתרות. ומכאן — חוסר הטיפול מצד השלטונות ועידוד שנותן חוסר הטיפול הזה למחתרת הטרוריסטית.

לא זו בלבד שממשלות הליכוד וזרועות הביטחון שתחת פיקוחן לא דאגו לתפיסת הטרוריסטים היהודים ולחשיפת ארגונם, אלא הן יצרו למעשה את התנאים אשר אפשרו להקים מחתרות כאלה ולבצע מעשי טרור, שלא היו כמותם בתקופות קודמות.

חברי הכנסת, לסיכום: הטרור הזה עלול לשמש בומרנג גם לאלה, אשר בשם מטרת לאומניות קיצונית רוצים להיעזר, מי בגלוי ומי בחשאי, במחתרת הטרוריסטית. היא עלולה לקעקע את כל יסודות החברה הישראלית. היא עלולה לסכן את עצם קיומנו כאן. לכן, אנחנו דורשים שהכנסת תאלץ את הממשלה לפעול נגד הטרור, במקום לתת לו מחסה וגיבוי פוליטי. אבל אינני מאמין בממשלה הזאת, ולכן אני קורא לחברי הכנסת, אשר דואגים לביטחון ולקיומנו כאן בארץ ובאזור, להפיל את הממשלה הזאת. אינני מאמין שהממשלה הזאת, אחרי הדיון הזה, תשנה את יחסה למחתרת הטרוריסטית.

יעקב גיל (המערך):

אין לה מאיפה ליפול. מאיפה היא תיפול? היא כבר נפולה כולה. מישוהו מהם נמצא פה? — כן, יש שניים, סליחה.

עקיבא נוף (הליכוד):

כל כך נפולה?

יעקב גיל (המערך):

כל כך נפולה.

מאיר וילנר (החזית הדמוקרטית לשלום ולשוויון):

אני חושב שכל שר בממשלה, גם אם הוא "לא כעניינים" — ויכול להיות שיש שרים שהם "לא כעניינים", כפי שעכשיו מתגלה, שמלחמת לבנון הוכנה במחתרת שנה לפני פריצתה, על-ידי כמה אנשים בממשלה. הם ידעו בדיוק שהצבא יגיע עד ביירות, ושיקרו לנו ככנסת ושיקרו לעם. ייתכן שגם בנושא הזה לא כולם מעורבים בדיוק, אבל כל מי שהוא שר בממשלה

שר הפנים י' בורג:

אני יודע את זה עוד מהתקופה שהייתי סגן יושב ראש הכנסת. זה אחד הדברים הטובים שלא נשתנו. אבל אני ככל ואת חושב, שכאשר השר רוצה להשתתף בוויכוח ולענות על אותם דברים שנאמרו, הוא צריך לקרוא ולבדוק אותם, וזאת זכותו האלמנטרית.

יוסי שריד (המערך):

אדוני יכול לבדוק את זה עכשיו.

היו"ר מ' שחל:

אני ארצה לשמוע במשך הישיבה את דעתו של המציע, ולאחר מכן אגבש החלטה. בינתיים, רשות הדיבור לחבר הכנסת חנן פורת, ומיניין הזמן יתחיל מרגע זה.

שושנה ארכיאולמזליו (המערך):

אז מה סוכה?

היו"ר מ' שחל:

הדיון נמשך. אני כפוף לדרישה של המציע.

חנן פורת (התחיה):

אדוני היושב ראש, חברי הכנסת, השאלה האם הדיון יסוכם היום או לא יסוכם היום — לא היא המשמעותית. אני מבקש בדבר לבוא חשבון עם חבר הכנסת יוסי שריד. זמן רב, אולי זמן רב מדי, שחננו. שחקתי גם אני, כאשר לדברי חרפות ונאצות, והגיעה העת לבוא חשבון. אבל כדי שנוכל לבוא חשבון בבהירות, אני מבקש להבהיר ראשית כול וקודם לכול, כאשר לנושא העומד כאן לדיון.

לא אברור בין חמור לקל. היום מלאה שנה לרצח אמיל גרינצווייג, ה' יקום דמו. זה מעשה פשע, זה רצח מתועב, ויש למצות את הדיון עם מי שביצע אותו. כולנו מקוים, שאכן נמצא קצה החוט המוביל אל מבצע הרצח. אפשר שמוקדם מדי אזה המשטרה לומר את דברה. נקווה כולנו, שאכן אנחנו בדרך שתניק הארץ מן הדם השפוך.

מעשי הטרור של ט.נ.ט. הם מעשי פשע, יש למצות את הדיון עם מבצעים. כאשר היו והיון שהיו, אם יתברר שיד יהודים בדבר ואם יתברר שיש כאן מעשה פרובוקציה.

מעבר לכך, יש איזה סטריאוטיפ מקובל, שעל-פיו מי שדוגל בריבונותנו על ארץ ישראל, מי שדוגל בכך שיהודה, שומרון ותבל-עזה יהיו חלקים ממדינת ישראל ויהיו תחת ריבונות ישראל, הוא זה שאוכל ערכים לתיאבון לארונות כוקר, והוא זה שאיננו נרתע מלדבר בגלוי ומלפעול בסתר לגירושה של האוכלוסייה הערבית מארץ ישראל. אין זה משנה מה תאמר ואין זה משנה כמה תדבר וכמה פעמים ייאמרו הדברים פה ומעל במות אחרות, מראש אתה חשוד בכך. אני רוצה להבהיר הבהר היטב — — —

חיים רמון (המערך):

חבר הכנסת חנן פורת, העיתון "נקודה", של מי הוא?

חנן פורת (התחיה):

מיד אחיהל לעיתון. אביא ממנו דברים אלה: "לפרובוקטורים, יהיו מי שיהיו, ייאמר: מעשיכם כבר גורמים נזק בלתי נסבל למפעל ההתיישבות. הציבור המאורגן בישיע" והוא רובו של הציבור — שולל את המחשבה, שניתן לפתור את הבעיות הלאומיות או הביטחוניות השוטפות שבין יהודים לערבים באמצעות פגיעה בערבים — בין בתוך מבנים, בין באמצעות הכחת רימונים או מטענים. אין אנו מנהלים משטרה חשאית כיישובינו או מחוצה להם, ואין אנו יורעים, כאמור — — —"

חיים רמון (המערך):

— — — האם הוא פרובוקטור? הוא אמר לסופר עמוס עוז, שהוא ארגן את ה"כסאח" על המכוניות ברמאללה. האם הוא פרובוקטור?

חנן פורת (התחיה):

אני אענה. "ואין אנו יודעים, כאמור, מי הם האל המבצעים מעשים אלו שלא ייעשו, והאם לנו הם או לצרינו. מוטב, עם זאת, שהללו ירדו מאתנו, ומהר ככל האפשר. מי שתופס טרמפ על מפעלנו באמצעות אש ורע, מוטב לו שידע. שהוא גורם לנו לנזק מצטבר גדל והולך." באותו עיתון עצמו, תחת הכותרת "לא לעצבן ולא להתעצבן", כותב יואל כ"ן, שהוא מראשי הדוברים והמבטאים של הדברים במסגרת "גוש אמונים", במסגרת המתחייבים וכדומה: "הכלל הידוע, שלפיו 'אלהם על זכותו לדבר דווקא משום שאלהם נגד דעתו בכל כוחו', כלל זה חדיסטרי הוא לגמרי". כאן המאמר אומר בצורה החרפה ביותר: והדברים האלה פורסמו לא אחת גם בשמי, כאן מעל דוכן הכנסת, וגם בעיתון "נקודה" עצמו; וזוהי העמדה המכרעת של הרוב המכריע של הציבור ביהודה ושומרון.

אני מבקש לומר כאן את עמדותי: אני שולל תכלית השלילה את המחשבה, שריבונותנו על ארץ ישראל משמעותה — גירוש האוכלוסייה הערבית מכאן. וזהו דרכו של הרוב המכריע של הציבור. דווקא על יסוד זה אני מאשים — ואני הולך מן הקל אל הכבד: אני מאשים קודם כל את חבר הכנסת יוסי שריד — וגם אותך, חיים רמון — בציטוט סלקטיבי, בהבאת חצאי אמיתות, בהוצאה סלקטיבית של דברים מתוך העיתון "נקודה", וזאת בשעה שהקו הכללי והיסוד המנחה שם — ובכלל זה גם בעיתון עצמו, שבו נכתבו הדברים — הוא קו, השולל תכלית השלילה את גירוש הערבים.

אבל מה שחמור מזה הוא הצביעות. הרי הוויכוח היה — האם אותו יהודי זכאי להביע את דעתו, או שאנחנו צריכים לסתום את פיו, לא לענות לו ולא להתייחס אליו במלוא החומרה. אני מתכוון לדוד רוזנצווייג. אני לא שמעתי, שאותם אלה שמדברים — ורבים מדברים על גירושם של יהודים מחלקים של ארץ ישראל — נחשבים לכאלה, שאותם יש להוקיע אל עמוד הקלון; בין שזה היה בחבליימית, ובין שזה ביהודה ובשומרון. אני לא שמעתי שאומרים, שאותם הצועקים חמס נגד התיישבות יהודים בחברון הם אלה, שמאותה סיבה שוללים גם התיישבות ערבים בנצרת-עלית. איפה ואיפה, צביעות מוחלטת. לגרש ערבים — אסור, לגרש יהודים — מותר. אני שולל גם את גירושם של אלה וגם את גירושם של אלה.

יוסי שריד (המערך):

בעניין זה אני מוכן לקבל חלק מדברך, כי כצביעות אתה מבין.

חנן פורת (התחיה):

אני רוצה לומר, שעל ניפוח זוגיות — שהוא מעשה חמור כשלעצמו — על זה אתה יכול להצביע בנינו, וכצדק. אבל מה על זריקת אבנים על-ידי האוכלוסייה הערבית, אותם מעשים שבהם לא נתגלו המבצעים על-ידי המשטרה? יש לי ביקורת על המשטרה. על הכוחות המתקדמים ביהודה ובשומרון. אני תומך תמיכה מלאה בקו היסודי, העולה מתוך דוח ועדת קרפ היינו, שיש לחזק ולתגבר את המשטרה, ולנהוג בלא איפה ואיפה כלפי כל צד. היתה לי שיחה ארוכה על כך עם הגנברת קרפ. אינני רוצה שהיא תהיה השעיר לעזאזל. אבל רבים הדברים — החל בעקירת עצים כגוש-עציון וכלה בזריקת אבנים, בפגיעה בגרונים: האם מבצעי כל המעשים האלה

חוסר כוח מיומן — ושמענו על כך השכם והערב מפי קצין המשטרה עצמו — הם אינם מסוגלים לחקור ולברור בין הערכים בינם לבין עצמם או ביניהם לבין היהודים — יחקרו הדברים עד תום דווקא על-ידי משטרה חזקה. אין בזה כל איפה ואיפה.

הדבר החמור מכול, רבותי, הוא הרצח, שבקשר אליו אני יכול היום להצביע ולומר מי האשמים בו: וזהו רצח האופי. יום לאחר הרצח של אמיל גרינצווייג הי"ד יצאה כותרת בעיתון "דבר": "גוש אמונים — גוש רימונים". זאת היתה הכותרת. אין בכך שום הפללה.

חבר הכנסת יוסי שריד, אני אצטט מדברייך, שכבר צוטטו פה. באותה מידה של ודאות הוא אומר: "אני רוצה לקבוע, רבותי חברי הכנסת, שאף לא אחד מהמקרים שהיה מכוון נגד ערבים בגדה לא החפצנו עד עכשיו. האם אפשר לומר שזה מקרה, אך ורק יד המקרה, מין מזל כזה?" ולאחר מכן — כסיום דבריו בדיון הקודם — הוא אומר דברים מפורשים: "לאפשר לשירותי הביטחון — ואני מנסח את זה מאוד באיפוק — לעשות את המעבר ממצב המידע שהם שרויים בו עכשיו למצב המידע שהם צריכים להגיע אליו וכו'". ואז הוא מסיים ואומר: "לא רק שהם יהיו ידועים, האנשים האלה, לשירותי הביטחון — והם ידועים לשירותי הביטחון — אלא ששירותי הביטחון יוכלו לנקוט אותם אמצעים שלא יכלו לנקוט עד עכשיו, כדי שהאנשים האלה, הידועים — — —

חיים רמון (המערך):

גאולה כהן (התחיה):

יוסי שריד (המערך):
האם אני יכול לשאול שאלה?

חנן פורת (התחיה):
תן לי קודם לסיים את דברי, ואחר-כך אהיה מוכן לענות על השאלה. אני רוצה רק לסיים את הצוטטה מדברייך.

יוסי שריד (המערך):
צוטט כמה שאתה רוצה, כי זה חלק מההתייחס שלי.

חנן פורת (התחיה):
אומר פה חבר הכנסת יוסי שריד, שהם ידועים, זאת אומרת — ידועים, זה נאמר בקשר לפרשת רצח אמיל גרינצווייג, וזה נאמר בקשר לפרשת הט.נ.ט., וזה נאמר בקשר לפרשת הפיגועים בראשי הערים — הם ידועים לשירותי הביטחון, אם הם ידועים גם לחבר הכנסת יוסי שריד, הרשה לי לשאול אותך: מדוע אינך מגלה זאת, מדוע אינך ממלא את חובתך האזרחית ופונה אל מי שראוי לפנות אליו בעניין זה?

צ'רלי ביטון (החזית הדמוקרטית לשלום ולשוויון):

חיים רמון (המערך):

גאולה כהן (התחיה):
שיאמר זאת בסדר.

יוסי שריד (המערך):
אילו ידעת מי זה — — —

גאולה כהן (התחיה):
זאת אומרת, שאתה יודע מי זה.

נתגלו? אני אצביע לפניכם על עוד עשרות מקרים שמבצעים לא נתגלו. האם אני אאשים את הממשלה בכך, שבמכוון היא איננה רוצה לגלות את הדברים האלה? יש כאן אוזלת-יד — — —

חיים רמון (המערך):
איהו אחוז של פגיעות בערכים מתגלה ואיהו אחוז של פגיעות ביהודים מתגלה? בדוק את הפרופורציה.

יעקב גיל (המערך):
לפי דיווח שהתפרסם היום אצל הערבים, מגלים: בין 90% ל-100% של העבירות מתגלות.

שר המדע והפיתוח י' נאמן:
חבר הכנסת גיל, תחבייש. האם אתה יודע מי הרג את הבחורה כדהרייה?
יעקב גיל (המערך):
אמרת 90%, ולא 100%.

קריאות:

חנן פורת (התחיה):
אתם מוציאים את דברי מהקשרם.
יעקב גיל (המערך):
אני מצטט מדברי המשטרה, ומחר תקרא אותם בעיתון.

שר המדע והפיתוח י' נאמן:
זה באמת ביוזין.

יעקב גיל (המערך):
נסה לסתור את הנתון הזה. האם מפריע לך שמגלים?

שר המדע והפיתוח י' נאמן:
הלוואי שהיו מגלים.

רענן נעים (המערך):
אני עד לכך, שחנן פורת לא הפריע לאיש. אני רוצה לשמוע את חנן פורת ללא הפרעות.

הו"ר מ' שחל:
חברי הכנסת, אני מבקש — — —

חנן פורת (התחיה):
אינני מוכן שדברי יוצאו מהקשרם. לא ניהלתי כאן סטטיסטיקה, כמה דברים שנעשו על-ידי יהודים התגלו וכמה דברים שנעשו על-ידי ערבים התגלו. אמרתי, שאותם אנשים, המפנים אצבע מאשימה כלפי המשטרה, והתובעים אותה לא רק על זלזול בחקירה, אלא גם על העלמה מכוונת של דברים — ומייד אצטט את הדברים — הם אלה, שאינם טורחים לציין — למשל — את העובדה, שמי שביצע את ניסיון הרצח בשוק כשכם עדיין לא נתגלה. ואינני בא בכך כתביעה למשטרה: אני בטוח, שהיא עושה את מלוא המאמצים בנושא זה. וגם מבצעי עקירת העצים כגוש-עציון לא נתגלו. כשם שרבים ממעשי הפשע, שנעשו כלפי יהודים, לא נתגלו. ואם אתה מדבר בהיקף סטטיסטי — כמה מעשי פשע נעשים כלפי יהודים וכמה כלפי ערבים — אני מוכן לבוא חשבון על כך. לא אעשה זאת כאן. אני מדבר נגד הצביעות, נגד האיפה ואיפה. ואני חוזר ואומר, שאני תומך בפרסומם של דוח ועדת קרפ, שאני תומך במסקנותיו, שמשמעותן חיוק המשטרה. שמעה את זאת חברת הכנסת שולמית אלוני כסיור שהיה לנו, וכך אמרו גם חברים אחרים. אדרבא. ואם יש מעשים של חוליגנים — יוקעו מתוכנו. ואם יש מעשים, שבגלל חולשתה של המשטרה ובגלל

עניין, שלפי הרגשתי הוא המעכיר כאן את הרוח ומשרה רוח רעה על הכנסת כולה. יש לנו ויכוחים פוליטיים קשים. יש לי ויכוח פוליטי קשה עם חבר הכנסת צבן, עם חבר הכנסת נחמן דר, עם חברת הכנסת תמר אשל ועם חברי כנסת אחרים מסייעת המערך. אני רוצה לומר מעבר לדברים האלה: יש כאן שחיתות המידות. יש כאן התכבדות בקלון החבר, יש כאן שמחה לאיד, יש כאן דבר שיסודו לא ברצון לצדק, לא ברצון לאמת, לא ברצון ליושר, אלא בלב רע. אלה הדברים שחייבים להיאמר פה פעם אחת ולתמיד.

אני מתפלל בכל לבי שיגלו את הפרשעים, שתנוקה הארץ מן הפרשעים מימין ומשמאל, אני מתכוון ליהודים ולערבים, לכול: שיכוזר הנגע. בכל לבי אני מתפלל שיעשה כל מאמץ לכך. אני מתפלל בכל לבי שייסכר פי דוברי שקר. אני מתפלל בכל לבי שתנוקה גם מן היסוד הזה שמהלך כאן, והוא היסוד של שנאת חינוס.

היו"ר מ' שחל:

חברי הכנסת שמשוחחים — — —

יהודה חשאי (המערך):

בלי לנקוב בשמות.

היו"ר מ' שחל:

אגב, חברי הכנסת, אין טעם לאחוז במיקרופונים. היושבים ראש סגר אותם. זה לא יועיל.

יוסי שריר (המערך):

שר הפנים ביקש להשתתף בדיון ולא לסכמו, כי על-פי התקנון לא שר הפנים ולא כל שר אחר מסמכים דיון כזה. הוא ביקש להשתתף בדיון. אני מכין שנאמרו הרבה דברים המופנים לשר הפנים, שהוא ממונה על ענייני המשטרה, ולכן השר מבקש להגיב. ולכן, מחוץ לשורת התקנון, אני מסכים ששר הפנים ישיב במועד אחר, ומייד לאחריו אסכם אני את הדיון במועד אחר.

היו"ר מ' שחל:

אני מקבל את הפנייה, ואני רוצה לומר כמה משפטים על ההתדרגות שהיתה באולם, כתוצאה ממה שהודעת. צריך להעמיד דברים על דיוקם. כאשר מחקים דיון לפי הצעה של חבר הכנסת, חבר הכנסת המציע הוא הפותח והוא המסכם. אני חייב לומר, כמי שמנהל את ישיבות הכנסת, שלאחרונה יש הרבה דיונים שנפסקים משום-מה באמצע, בלי סיבה מתקבלת על הדעת מבחינתה של הכנסת. אבל אני נענה לבקשתו של חבר הכנסת שריר.

פנחס גולדשטיין (הליכוד):

אני מבקש להעיר, ולוא רק למען הפרוטוקול, שהיה טיכוס על-פי בקשתה של סדרנית העבודה של מפלגת העבודה, חברת הכנסת עדנה סולודר, שרצתה לצאת וביקשה את הסכמתו, בשעה שהיה לנו רוב, ונענינו לפנייתה. חברת הכנסת עדנה סולודר ביקשה זאת. אולי זה היה בניגוד לתקנון, אבל זה היה על-פי בקשת סיעת המערך. ביקשתי להעמיד דברים על דיוקם, שלא ייאמר באמצעי התקשורת כאילו שוב — — —

יעקב גיל (המערך):

אתה לא היית כאולם. השר ביקש זאת.

פנחס גולדשטיין (הליכוד):

אינך יודע על מה אתה מרבר.

יעקב גיל (המערך):

עכשיו אתה נכנס לאולם ומדבר.

היו"ר מ' שחל:

חברי הכנסת, לא כולם ביחד. את כל הקבוצה שיושבת בסוף האולם אני קורא לסדר. חברת הכנסת גאולה כהן, אני קורא אותך לסדר. אני קורא לסדר את כל הקבוצה שיושבת בסוף האולם.

קריאה:

תוציא את כולם יחד.

היו"ר מ' שחל:

חבר הכנסת וירשובסקי, עכשיו זה מגיע?

גאולה כהן (התחיה):

חבר הכנסת שריר אמר: "אילו ידעת מי זה" — — — אם הוא יודע מי זה, שיאמר.

חנן פורת (התחיה):

אני רוצה לומר לך, חבר הכנסת שריר — ואדרכא, תכחיש או תאשר — לא אחד ולא שניים במזנון, במקרה זה של "כית השפתותיים", אמרו בשמן, שאמרת כדברים האלה: ידועים לי האנשים שעשו את הפיגועים בראשי הערים: וקבוצת הט.נ.ט. משולבים בהם אנשים מתוך מערכת הביטחון. ואם אגלה את שמו של אחד מהם, יהיה רעש גדול בארץ. אתה אינך מן האנשים שנרתעים מרעש גדול בארץ.

יוסי שריר (המערך):

אני מכחיש. אין לך תיזה.

חנן פורת (התחיה):

אתה מכחיש? קיבלתי את דבריך. אין לי אלא את הציטטה של הדברים שלך, שנאמרו במפורש כאן מעל דוכן המליאה, שהאנשים ידועים — והם ידועים למערכת הביטחון. די בכך שאתה יודע זאת.

יוסי שריר (המערך):

שמעתי שאמרת במוסד אחר של הבית, שאינני רוצה לנקוב בשמו, שאתה שלחת את המתנקשים. אתה מאשר או מכחיש?

חנן פורת (התחיה):

חבר הכנסת יוסי שריר, אני שאלתי את השאלה — — —

גאולה כהן (התחיה):

— — —

היו"ר מ' שחל:

יש דובר, במקרה זה — הוא מטעם הסיעה שלך, חברת הכנסת גאולה כהן. אינך עוזרת לו.

יוסי שריר (המערך):

אתה מאשר או מכחיש?

חנן פורת (התחיה):

ידידי היקר, קראתי כאן את הדברים שנאמרו על-ידי כמליאה. במפורש לא אמרתי את הדברים בוודאות, אני נזהר מאוד בלשוני, אבל הדברים שנמסרו על-ידי כמה אנשים הולמים את הדברים שאמרת כאן.

יעקב גיל (המערך):

זה רציני, לצטט מה שאחרים אמרו שהוא אמר?

יוסי שריר (המערך):

מהמזנון — — —

חנן פורת (התחיה):

מאחורי כל הדברים האלה וכיסוד כל הדברים הללו נמצא

עכשיו אתם — ושמעתי את הרברים האלה — מזהים את מי שאומר, שעקרונות יש ליהודים וזכות להחלל על הרהיבית, כטוריסט. אתם אומרים, שהוא זה שעלה על החומה, שהוא זה שניסה לפוצץ. אתם כבר יודעים.

אתם מתנגדים היום למתן נשק הגנה למתנחלים, אבל אתם גם אומרים היום, שצריך לתת נשק לאנשי הווקף, המסרכים שהמטרה תגונן עליהם.

יוסי שרד (המערך):

אתה אומר "אתם אומרים". אולי מוטב שתצטט?

עקיבא נוף (הליכוד):

חבר הכנסת רמון, כמדומני, שאל היום, למה לא נותנים נשק לאנשי הווקף, ואתה אומר: למה נותנים נשק למתנחלים. זו הפקרות.

יוסי שרד (המערך):

א. לא אמרתי; ב. אמרתי שיש — — — כנשק החשוד — או שלא שמעת.

עקיבא נוף (הליכוד):

שמעתי היטב גם את המלים וגם את המוסיקה.

יוסי שרד (המערך):

או שלא שמעת או ששקרת. יש שלוש אפשרויות.

עקיבא נוף (הליכוד):

בענייני שקרים אנחנו יודעים, הכנסת יודעת.

יוסי שרד (המערך):

זה נכון, הכנסת יודעת.

עקיבא נוף (הליכוד):

נשאלת השאלה, חבר הכנסת שרד: למה אתם עושים זאת? לא אתם — למה אתה עושה זאת? למה חברת הכנסת אלוני עושה זאת? למה חבר הכנסת רמון עושה זאת? למה "שלוש עכשיו" עושה זאת? מה היא התבונה העניינית, הלאומית, בהצגת העניינים באופן הקטגורי הזה, שלפיו יש, כביכול, מחתרת גדולה, מאורגנת, מתוחכמת, בכלל, הגישה הזאת — שלפיה אם המעשה נעשה בתחכום, כביכול, זה מראה שמדובר ביהודים ולא בכרבים. הלא זה דבר נורא, מה אתם אומרים? אתם אומרים שהערכים לא מתחכמים. הלא זהו דבר גזעני, שנובעת מתוכו איזו השמצה נוראה.

נחמן רז (המערך):

גם איש המשטרה אמר כך.

עקיבא נוף (הליכוד):

נכון, חזרו על זה גם פה היום. גם איש המשטרה אמר; נכון.

מיכאל בריזר (המערך):

האם אפשר לשאול אותך שאלה?

עקיבא נוף (הליכוד):

כאשר אגמור, לי יש תשובה על השאלה, למה עושים את זה. והתשובה שאני נותן היא פשוטה ביותר: בכל תולדות הציונות וההתיישבות היהודית חינונו — וחוננו — על ההבדל שבין היהודי הבונה, מיישם הביצות, הפועל בדרך שלום, המתגונן בפני טרור ופניו לשלום, לבין הטרור והאלימות — ולא של קבוצה זו או זו, אלא של הכלל; הטרור — אם אפשר לומר זאת — הרשמי, הלאומי, המקיף של הצד השני. זה היה אחד ממקורות החוסן שלנו, ההבדל הזה בין שתי התנועות או בין שני העמים. ועכשיו, כאשר נעשה הניסיון

היחיד מ' שחל:

חבר הכנסת גולדשטיין, זה שיש מצליפים. עם כל הכבוד, איננו יכול לגבור על התקנון. השאלה היתה תלויה בחבר הכנסת שרד. הוא הסכים. מסיבה זו, כפי שאמרתי, קיבלתי את הפנייה שלו.

רשות הדיבור לחבר הכנסת עקיבא נוף, ואחריו — לחבר הכנסת שבת יויס.

עקיבא נוף (הליכוד):

ארוני היושב ראש, כנסת נכבדה, אין ביטוי שיהיה מוגזם כדי להביע את עומק הסכנה, את עוצם הועזע, את גודל הגינני, שיש לתלות בכל אבק ניסיון לפגוע במקום קדוש כלשהו לדת כלשהי בישראל בכלל, ובירושלים בפרט.

לי אין ספק, שכבית הזה אין ולא אחד, שאינו מתחלחל מהאפשרות שקבוצה כלשהי, ערבית וכדומה יהודית, תקים מחתרת נגד העם השני. אני אפילו בטוח, שכסתר לבם יודעים גם חבר הכנסת שרד, גם חברת הכנסת אלוני וגם חבר הכנסת רמון את האמת הבסיסית הזאת.

אני גם יודע מהבוקר, מאיש משטרה בכיר ביותר המטפל בנושא הזה, כי עדיין אין קצה חוט. משטרת ישראל — לא המשטרה, לא החלק הפוליטי-המיניסטריאלי, אלא איש המקצוע — מודיע: עדיין אין לי קצה חוט; כשם שיש הרבה נושאים אחרים שעדיין לא נפתרו. מנו כאן רשימה ארוכה מאוד מכל הכיוונים. יש נושאים, שהסתבר בדעך שבשקר ניפחו אותם; פרשת העמודים בחברון ובקריית ארבע; הסתבר שראש עיריית חברון פעל נגד החוק.

ייתכן — אני אומר זאת — ייתכן, ואולי אפילו סביר להניח, שיש אדם או שניים שעשו איזה דבר, שמישהו אחר כך יקרא לו מחתרת. אבל המשטרה אומרת עכשיו פרוטיתית: אין לי קצה חוט, אני לא יודעת על שום דבר, אין התארגנות שאני יודעת עליה. וזו משטרה, המפעילה את כל כוחה בעניין הזה. אנחנו כבר ראינו את זה.

לכן אני מוכרת, נוכח העובדות האלה, לשאול: כאשר חברי הכנסת שרד, רמון ואלוני יודעים את כל האמור לעיל, למה הם בעצם לא עושים אתם משהם — אם הם יודעים את כל העובדות, כפי שנאמר פה, למה הם לא הולכים לתחנת המשטרה ומסורים את זה? או, למה הם מתפרצים כולת הפתוחה, כשהם יודעים שכולם חושבים כמותם? למה הם — כדברי שרד — חוזרים אל הדוכן בלהט כזה, זו הפעם הרביעית, לעסוק בנושא כל כך מוסכם? ברור, שלהם היה צריך להיות עניין, אם הם אומנם כנים — ואני רוצה להניח שהם כנים — להם צריך היה להיות עניין. להראות, שכל הבית מאוחד בזה.

מנין הם כבר יודעים, שהדמויות שטיפסו על החומה הם מי שהם אומרים שהם? על סמך מה טוען כאן חבר הכנסת שרד, שהקבוצות, כלשון רבים — לא הקבוצה חלילה — האלה, על סמך הוא אומר באופן מוחלט כזה, שהם היו, שהם המשיכו להיות? על סמך מה מפרסמת "שלוש עכשיו" — בבוקר שבו הודיעה המשטרה על סיכום מאמציה בחקירת רצח אמיל גרינצווייג, וזכרנו לזכרה, באותו בוקר עצמו כמודעות ענק בעיתונות — על סמך מה הם מפרסמים: "עור נמשך ואף מתגבר הטרור היהודי, לו נפל אמיל קורבן"?

נכון, יש אמירת חמורות, המגוננות גם לדעתי. אבל אתם אומרים לנו, כל הזמן, שיש להבחין בין מלים — נוראות ככל שיהיו — לבין מעשים בפועל. האם עכשיו אתם מזהים — ללא חץ — דיבורים עם מעשים?

היו"ר מ' שחל:
תודה.

שבח וייס (המערך):

אדוני היושב ראש, חברי הכנסת, לאחרונה אנחנו דנים אחת לשבוע, ואפילו פעמים בשבוע, ולעתים יותר, בנושאים הקשורים להיות ונובעים מן ההווה, שנוצרו בעקבות המשך שהותם של צה"ל ושל מדינת ישראל כאותם חלקי ארץ-ישראל אשר בהם מתגוררת אוכלוסייה ערבית גדולה, אשר אין כל סיכוי סביר, שאי פעם תסכים לשלטוננו. יש לי הרגשה, שפה מתפתחת תופעה, שאולי הייתי קורא לה חוק התמורה הפותחת של המחאה של כולנו.

אינני בא לבקר, עליידי הערה זו, את חברי שמעלים את הנושא הזה חרשות לבקרים. אי אפשר שלא להעלות על סדר-היום, אנחנו, עם הספר, מי שהענקנו לתרבויות השונות עיקרים חשובים מאוד של תורת המוסר, אנחנו, אשר עומדים על זכותנו לדרוש מכל חלקי תבל ומכל האומות לכבד את הזכויות האלה, כאשר מדובר ביהודים — בבית-המועצות, בסוריה ובכל מקום אחר — חייבים יום יום ליטול קורה מבין עינינו. אין לנו זכות להיות ככל הגויים, מה עוד שגויים לא מעטים נמנים עם מי שלא רק מטיפים על עקרונות המוסר אלא גם נוהגים עליהם.

ברשותכם, אני רוצה להוסיף את הממד הפוליטי, כי אנחנו לא רק פרלמנט של עקרונות מוסר, אנחנו מוקד העשייה של הפוליטיקה הישראלית. אינני מעלה על דעתי, שאפשר לעקור את התופעה האלה כל עוד אנחנו שולטים בעם זה. זה בלתי אפשרי. זה העיקר. אני חושש, שמרוב ויכוחים על עצם התופעות, אנחנו מרגילים את המערכת לנוכחותנו המתמשכת שם, ומבקשים לשפרה תוך כדי נוכחותנו שם. זה בלתי אפשרי. שום וריאציה של מדינה דו-לאומית איננה עולה יפה, לא כל שכן כאשר האחת היא סוס והשנייה היא דוכבו. זה לא יכול כלל לעלות על הדעת. לפיכך, אני נמנה עם תנועה פוליטית, אשר אינה מתכחשת לזיכרונות ההיסטוריים שיש לנו לחלקי ארץ זאת. במתכוון אני משתמש במונח "זיכרונות היסטוריים" ולא זכויות היסטוריות, כי יש המפרשים את הזכויות ההיסטוריות כזכות להטיל ריבונות על כל שטח רק בגלל הזיכרונות ההיסטוריים. רוב המדינות מאורגנות היום על-פי המשפט הבינלאומי, על-פי הסדרים מדיניים. אם תהיה לגיטימיות מוחלטת לחתירה לגבולות של ריבונות מלכתחית על בסיס גבולות של זכויות היסטוריות, נערער לחלוטין את השלום הבינלאומי ונקיים מלחמת גוג ומגוג קבועה.

לכן, גם אם המשטרה תעשה מאמץ עליון; גם אם המשטרה תעשה מעשים שיש בהם דבקות מוחלטת במאבק בפשע ובעבירות למיניהן; גם אם יהיו לה כל הכלים ומטיבציות שיש, זה לא יעלה, במצב שבו אומה נשלטת על-ידי אומה אחרת, גם כאשר האומה האחרת, שהיא אנחנו, משוכנעת שיש לה זכות לעשות זאת — או חלקים בתוכה משוכנעים בכך — לא יפסק טרור. יותר מכך, על-פי מושגינו הציוניים, הטרור הוא לעתים מכשיר לגיטימי במלחמת שחרור של עמים. גם ההגנה לא אמרה מעולם שהטרור איננו לגיטימי. היא רק דיברה על בקרה אחרת כשימוש כמכשיר זה, אולי שימוש מרוסן יותר. ואנחנו איננו יכולים להוציא את עצמנו מכלל המוטיבציות האוניברסליות של אומות, של קבוצות אתניות, של התשוקות לשחרור, להגדרה עצמית.

זה, לדעתי, הוויכוח העיקרי, שהרי תמיד יימצאו עשרות או אחרים שיבקשו לטרוף את המערכת בריצות אמוק למיניהן. ואם יש להם מניע משיחי — הם מסוגלים למוטט את העולם

לכנליזציה של מושג הטרור — לטענה השקראית וההרסנית — אזי יש טרור שם ויש טרור פה. שני הצדדים כבר מאוזנים. זה אותו דבר, אלה טרוריסטים ואלה טרוריסטים. זה כרסום החוסן.

אתם מצטטים מאמר זה או זה באופן סלקטיבי ואומרים: זה יוצר את האקלים לאלימות, או: זה יוצר את המעשה. אני, חבר הכנסת שריר, אינני אומר זאת. אני חוזר ואומר, שאני אינני אומר זאת; ואני חושב, שעל כל פנים זו הייתה התבטאות לא מדויקת. לומר ש"אתם מביאים את הערבים לתל-אביב", אבל אם אתם אומרים, שמאמר מסוים יוצר אקלים כזה, אני אומר, שהדיבורים האלה על האיוון בטרור הם המביאים אפשרות של פיגועים בתל אביב.

והקו העובר בין צילומים של יאסר ערפאת-מלטף ילדים לבין הכנליזציה הזאת של הטרור לבין האיוון כביכול הזה, הוא קו אחד וישר מכאן לשם. הצבת הדחליל של מחתרת, מחתרת גדולה, שמייחסים לה מיד איזה ארגון — אילו הייתה מצליחה, ודאי שהיא מסוכנת, ודאי שצריך לגנות, ודאי שצריך לפעול נגד; אבל לתת לה מיד. מראש, כאשר אנחנו עוד לא יודעים מה ומי, לכנות אותה, להציב את הדחליל בגודל הזה — בין זה לבין הניסיון להראות את ערפאת כמלטף ילדים עובר קו ישיר מאוד.

יש לעשות הכול כדי למנוע כל אפשרות של חבלנות מצד מטורף — אפילו על בסיס של אידיאולוגיה, של אידיאולוגיה כביכול. אבל מי שבמודע ובודן מעמיד את המפעל היהודי הציוני על אותה רמה של האש"פיות, עושה מעשה של שקר, מעשה המחבל בעשייה הציונית-היהודית בישראל.

היו"ר מ' שחל:
תודה. רשות הדיבור לחבר הכנסת שבח וייס, ואחריו — לחבר הכנסת מרדכי וירשובסקי.

עקיבא נוף (הליכוד):
סליחה, חבר הכנסת ברוך-הר ביקש לשאול שאלה. אם אתה עדיין רוצה לשאול את השאלה, אני מוכן לענות.

היו"ר מ' שחל:
לא, לא. רד בבקשה, חבר הכנסת עקיבא נוף. איזה מין נהג זה? איזה מין דבר זה, אני לא מבין.

חברי הכנסת, לפני דבריו של חבר הכנסת שבח וייס אני רוצה לומר משהו בקשר לשאלה, המתעוררת מדי פעם, על המלים "אתה משקר". אני רוצה לקרוא החלטה של ועדת הכנסת מ-6 ביוני 1961. הוועדה קובעת, שהביטוי "אתה משקר" הוא ביטוי בלתי פרלמנטרי.

יוסי שריר (המערך):
אני מיד מותק זאת.

היו"ר מ' שחל:
הוועדה גם ממליצה, שלא להשתמש בביטוי הזה. אפשר להשתמש בביטוי "אין דובר אמת".

אורה נמיר (המערך):
מאיו שנה?

היו"ר מ' שחל:
1961.

יוסי שריר (המערך):
יש מספיק מלים.

מיכאל ברוך-הר (המערך):
אני מציע שלא ישקר.

— — — הכנסת במליאה שלה, על-פי הצעתו בשם הממשלה ובסיוכו היושב-ראש, גינתה את זה. או למה אתה צריך להפריז?

מרדכי וירשובסקי (שינוי — מפלגת המרכז):

אדוני שר המשפטים, אני אומר, שמיד ובסמוך לאירוע יוצאת הממשלה מהדרמחה, מהליטרניה שלה, ועושה פעולה בעניין הזה. העניין הזה "שטנע" לא הועלה על-ידי הממשלה, אלא היתה זו הצעה רחופה לסדר-היום של כמה חברי הכנסת, וביניהם אני. אני לא מדבר על תגובה על אירועים מסוימים. אני מדבר על יצירת אווירה, אדוני היושב-ראש, שהיא אווירה שדוחה בצורה שיטתית, בצורה כוונה את הדברים החמורים הנאמרים נגד ערכים, לאו דווקא ערכי ישראל, אלא ערכים בשטחים, או נגד פעולות מסוימות כמו הפעולות שאנחנו עכשיו רואים ושומעים אותן, פעולות של אותו גוף טמיר ונעלם, ט.ט.ט., שמישהו אפילו מתחשק לקיטו, אבל מעשיו זרועים בארץ.

אדוני שר המשפטים, יכול מאוד להיות שאתה הגבת פעם אחת. אבל אני רוצה לומר לך, ואולי אני שובר טאבו בזה, מפני שאני אזכיר את ראש הממשלה הקודם, מנחם בגין, שבמקום לגנות את הרמטכ"ל, רפאל איתן, שאמר כי אפשר לטרוט ערכים, והוא דיבר על ערכי השטחים, מפני שזה עובר עליהם, במקום לומר דברי גינוי, אמר אז ראש הממשלה, פה, מעל הדוכן הזה, ראש הממשלה ראו, שהוא לא רק מצביא גדול אלא גם מתוך גדול, ובדברים האלה יש רעיונים של יצירת אווירה שמוליכה לפעולה. ואני לא מאשים את ראש הממשלה הקודם ולא את ראש הממשלה הנוכחי בזה שהם פעילים, חס וחלילה, ליצירת טרור. אבל במחדלים שלהם, באי המאידות הבוטות שלהם בשם הממשלה נגד פעולות אלה, ובדברים הפוזיטיביים שאמר ראש הממשלה הקודם על דברים שליליים ביותר שאמר הרמטכ"ל ראו, יצרו רקע ואווירה שנותנים לאנשים מסוימים את האפשרות, לא להצדיק את מעשיהם אלא למצוא להם כיסוס אידיאולוגי. ואני רואה בזה סכנה גדולה ביותר.

אדוני היושב-ראש, העיתונות, לא העיתונות היומית אלא כתבי-עת שונים, מלאים מאמרים שנכתבו על-ידי רבני ישראל, רבנים שאינם קיצוניים באופן מיוחד מבחינת השתייכותם למחנה החריז, אלא דווקא אנשים שנמצאים באוניברסיטת בראילן ובמקומות אחרים. בביטאון הסטודנטים של אוניברסיטת בראילן התפרסם מאמר "מצוות הגינוסיד שבתורה". שם מסביר הרב שיש מצווה, שעלינו לבצע את הגינוסיד בעמלק של ימינו. אלה הם דברים שנכתבים באוניברסיטאות. הייתי רוצה לשמוע את שר החינוך והתורה והייתי רוצה לשמוע את שר המשפטים ואת הממשלה כולה קמים ומקיעים את הדברים האלה בפומבי ובצורה הנחרצת ביותר. הדברים נכתבו באוניברסיטה, שאומנם יש בה חופש אקדמי, אבל זאת היא אוניברסיטה שבסופו של דבר מעמדה תלמידים. אי-אפשר לצנור ולאסור את הדברים האלה, אבל אפשר להביע תגובה ולהגיד שזה דבר שלילי, ולהגיד שדברים כאלה לא יכתבו. דברים אלה צריך היה לומר. אני לא שמעתי את הדברים האלה, אדוני שר המשפטים, וצר לי על ששר החינוך והתרבות איננו כאן עכשיו.

אני רוצה לומר מהאנשים את הזכות לכתוב את הדברים האלה, מפני שאני בעד חופש הביטוי ונגד צנזורה. אבל אני כהחלט בעד זה שאדם מוסמך, לא חנן פורת ולא סתם אדם מן היישוב, אלא דווקא השר הממונה על הנושאים האלה יגיד, שלא יכתבו דברים כאלה בישראל על-ידי איש המסונף לגוף אוניברסיטאי, ושם הוא כותב כך זה מהווה סכנה לחברה שלנו.

כולו כטירופים. תארו לעצמכם מה היה מתרחש לוא אכן הצליחו אותם רצי האמורים המטרופים לגרום לחבלה במסגד כיפת הסלע. הרי הם, בשמו של איזה זיכרון של בית ראשון ושני, היו ממוטטים עלינו את הבית השלישי על כל מה שיש בו, וגורפים אוויר שלם לשרפה גדולה.

לפיכך, בריון זה ובריונים דומים לו אני שב ומעלה את הטענה העיקרית של מי שבגנונות לפשרה טריטוריאלית רוצים לעצמם עד מאוד את מוקדי החיכוך הקבועים האלה, שאינם ניתנים למחיקה. הוויכוח העיקרי שלי עם חנן פורת איננו בשאלה של אמון, האם אני מאמין לו שהוא מודעז מהרצת של אמיל גרינצווייג ושל אחרים; אני מאמין לו שהוא מודעז, ואני מרצה שהוא מוכיר את זה כאן. אולם הוויכוח בינינו הוא על דבר אחר, על האנלוגיה המוחלטת בין נצרת לשכם. זה שורש העניין. נצרת היא חלק ממדינת ישראל, שהוכרה על-ידי האומות, ואיש מאתנו איננו מתכוון לוותר עליה. — — —

חנן פורת (התחיה):

אני מדבר על דיוקים בין יהודים לערבים. — — —

שבח וייס (המערק):

חבר הכנסת פורת, אני מתייחס בכובד ראש להגדרה הזאת. תן לי לפתח את זה בקיצור, כי אני כבר עומד לסיים.

בשכם ובחברון, מוקדים חשובים מאוד של ההיסטוריה היהודית, עריסת תרבותנו, יושב עכשיו עם אחר, ואנחנו יושבים שם כתוצאה ממלחמה. אפילו תגדיר אותה "מלחמת מגן". אנחנו יושבים שם במסגרת התחיה הבלתי-נלאית שלנו לשלום, ואנחנו צריכים להיות נכונים לוותר על השטחים האלה למען השלום, כי לעולם לא נוכל למשול בעם זה, ואינני רוצה למשול בעם זה. אני משוכנע, שאפשר לשמור על מדינת ישראל, על גבולותיה ועל ביטחונה כלי להיות שם. זה מוקד הוויכוח.

היורד מ' שחל:

רשות הדיבור לחבר הכנסת מרדכי וירשובסקי, ואחריו — לחבר הכנסת יגאל הורביץ.

מרדכי וירשובסקי (שינוי — מפלגת המרכז):

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, השאלה האם אדם כמו חנן פורת מסתייג מהדברים החמורים הנאמרים לגבי גירוש ערבים, או לגבי מעשים כמו המעשים של ט.ט.ט. היא שאלה חשובה. חשוב שהוא מסתייג מזה, חשוב שגם חברי המפלגה שלו אומרים דברים בגנות המעשים האלה. אבל, אדוני היושב-ראש, עם כל הכבוד, לא זאת הבעיה. הבעיה, אדוני היושב-ראש, היא שלא שמעתי בצורה מוחצת, בצורה רצופה, את ממשלת ישראל מגנה את המעשים האלה. הם יוצאים ידי חובה, כאשר הם מגיבים אחרי מעשה מסוים. אחרי רצח אמיל גרינצווייג זיכרונו לברכה, אחרי גילוי רימונים. אבל כאשר קוראים ושומעים כל הזמן, מצד המוחנה הדתי הקיצוני והלאומני דברים, בגנות הערבים, בגנות דו-הקיום ובקשר לצורך לגרש את הערבים — יש "רממת אלוט" מצד הממשלה.

שר המשפטים מ' נסים:

למה אתה מדבר כך? יש הצעה לסדר-היום. — — —

בעניין נצרת-עלית.

מרדכי וירשובסקי (שינוי — מפלגת המרכז):

אני לא מדבר על נצרת-עלית.

שר המשפטים מ' נסים:

אבל אתה ריכזת על גירוש, ושם רוכז בנושא של גירוש

שר המשפטים מ' נסים:

האם אתה הגבת על המאמר שהופיע בביטאון אגודת הסופרים?

מרדכי וירשובסקי (שינוי — מפלגת המרכז):

אדוני שר המשפטים, אני רוצה שתבין, שיש דברים שאני מגיב עליהם, ויש דברים שאני לא מגיב עליהם. אבל אני חבר הכנסת מן השורה באופוזיציה. יש לי חובות מסוימות וייתכן

שר המשפטים מ' נסים:

מרדכי וירשובסקי (שינוי — מפלגת המרכז):

תקשיב לי בבקשה, ייתכן שגם אני לא עומד תמיד על המשמר. אבל עלי יש רק חובה חלקית. עליך ועל הממשלה שלך יש חובה יומיומית לשמור מפני הדברים האלה. זה תפקידך. זו אחת הסיבות שבגללן אתה יושב על הכיסא הזה: לא רק לערוך חוקים, אלא לדאוג לכך שהרוח הליברלית ורוח החוקים שאנחנו רוצים לחוקק בבית הזה אכן תשרור במדינה הזאת. אל תערוך השוואה ביני לבין ממשלת ישראל בעניין הזה.

שר המשפטים מ' נסים:

כשאתה נואם כאן וחוקף, תתקוף גם את זה בבקשה.

מרדכי וירשובסקי (שינוי — מפלגת המרכז):

אני מסתייג מכל השמצה. אני מסתייג מכל אמירה שיש בה הסתה מכל צד שהוא. מפני שהסתה יכולה להלוך רק לשפיכות דמים. אבל אני חוזר ואומר, שגם כאשר אני מסתייג, אין זה הדבר שאני חושב שהוא ההכרחי. ההכרחי הוא שיסתייגו דווקא אותם אנשים ואותם גופים שהם האחראים לניהולה של המערכת.

אדוני היושב ראש, חברי כנסת נכבדים, הרי אנחנו מוכרחים לחפש את השורשים באיזה שהוא מקום: הרי אנחנו מוכרחים לראות היכן מתחילים הדברים. האם האנשים האלה שעושים את פעולות ה.ט.נ.ט. גם אם נגיד שזאת קבוצה קטנה ביותר וגם אם נגיד שזו קבוצה קיצונית ביותר, האם הם פועלים בחלל הריק, או האם הם פועלים באיזו שהיא צורה, אם לא מתוך השראה אקטיבית, אזי מתוך השראה פסיבית של דברים שנכתבים? אם הרב ולדנברג, חתן פרס ישראל לשנת התשל"ו, אומר שהוא דורש לגרש את הגויים מירושלים, ושצריך לטהר לחלוטין — — —

אריאל ויינשטיין (הליכוד):

זה במסגרת חופש הביטוי שאתה מטיף לו.

מרדכי וירשובסקי (שינוי — מפלגת המרכז):

אני רוצה לומר לך, לא זה חופש הביטוי, שהוא יאמר זאת, חבר הכנסת ויינשטיין. אבל, אני הייתי רוצה לשמוע למחרת את ראש הממשלה ואת כל השרים האחרים, שאם נאמר דבר כזה בישראל, הרי זאת נבלה. אני נגד צנזורה.

שר המשפטים מ' נסים:

אם אתה כבר מדבר על חתני פרס ישראל, דבר על חתן פרס ישראל של השנה האחרונה דווקא, שמטיף לסירוב.

יוסי שריד (המערך):

הוא מעולם לא הטיף לסירוב, הוא הצביע על הפרכות למטיקה.

אריאל ויינשטיין (הליכוד):

מרדכי וירשובסקי (שינוי — מפלגת המרכז):

אדוני שר המשפטים, אני רוצה לשאול אותך: האם אתה יושב כאן על תקן של פרקליט שצריך להגן ולהגיד שגם הצד השני אשם? האם אתה יושב פה על תקן של מנהל חשבונות? למה אתה לא אמרת שם, ומישהו אחר אמר — — —

שר המשפטים מ' נסים:

כשאתה עומד כאן וחוקף, מוטב תדבר על שתי הבעיות. יש שני צדדים, לא צד אחד בלבד.

מרדכי וירשובסקי (שינוי — מפלגת המרכז):

יש שני צדדים, אבל לך, כשר בישראל, ולממשלה כחור ממשלת ישראל יש, קודם כול, החובה למלא את תפקידם, ולא לחכות עד שהצד השני ממלא את תפקידו. קודם כול, תעשה זאת אתה.

חבר הכנסת ויינשטיין, אינני מדבר על צנזורה. אינני אומר שלא יאפשרו לו לכתוב זאת. אף כי ייתכן מאוד שהדברים האלה הם הסתה על-פי החוק הפלילי, וייתכן שהיועץ המשפטי לממשלה צריך להעמיד אנשים כאלה למשפט. אבל בזה אינני מתערב. יש גבול, לא אנחנו נקבע אותו. יקבעו אותו אנשי המשפט, שיחליטו האם יש בדברים האלה הסתה, ויפנו לבית המשפט. אני לא מדבר על הצד הזה. אני דורש מהממשלה, שהיא תעצור את מאמרי השטנה האלה על-ידי תגובה רצינית. ממושכת ורצופה מצדה.

אנחנו שומעים דברים עם החרחשות האירועים. אנחנו שומעים לפעמים הערות שאפשר לפרש אותן, לפעמים זה לא מספיק. לפעמים אנחנו שומעים דברים גם במעין הטפה מוסר. אדוני שר הפנים, מורי ורבי, לא נהניתי מהדברים שאמרת במסיבת העיתונאים, כאשר עצרו את החשוד בקשר לרצח אמיל גרינצווייג, וזכרוננו לברכה. אני רוצה לשמוע מממשלת ישראל — ואני מסכים שההסתה מכל הצדדים איננה טובה, אבל קודם כול, תפקיד על הממסד — — —

אמנון רובינשטיין (שינוי — מפלגת המרכז):

יש הבדל בין הסתה לבין טרור.

מרדכי וירשובסקי (שינוי — מפלגת המרכז):

— — — ואם הממסד לא ימלא את תפקידו, הוא יהיה אחראי ליצירת האווירה הזאת ולהמשך הטרור הזה ולהתגברותו. לעת עתה, בנס זה נסתים בלא אסון. אבל אם חס וחלילה יקרה אסון, ואז יתחילו לחפש את האשמים — יהיה מאוחר לכולם.

היו"ר מ' שחל:

תודה. רשות הדיבור לחבר הכנסת יגאל הורביץ. הוא איננו כאולם. אחריו — חבר הכנסת מרדכי בן-פורת. גם הוא איננו. חבר הכנסת חיים דרוקמן — איננו. אני מוחת קו. המשך הדיון יהיה באחת הישיבות הקרובות של הכנסת.

הם סדר-היום לישיבה זו. ישיבת הכנסת תחקיקים מחו בשעה 11:00. ישיבה זו נעולה.